بڑدے ئی تلار نوشکے
شونکار: عبدالرازق ابابکی
ABC Certified
Phone: 081-2827824
Fax 081-2827825
جمعہ مبارک 19 مئی 2023ء 27 شوال المعظم 1444ھ پنہ غاک: 04 سال: 18 تاک 240
براہوئی زبان اٹ شینک مروک آولیکو ہڑدے ئی اخبار
نہاد: 05 روپئی
www.talarbrahui.com http://www.facebook.com/talarpub talarpub@gmail.com

بولی نارکھا مرمریک ...... شونگال 2
ٹارزن وعمروعیار ...... نور پرکانی 2
انسانی تاریخ 3

عمران خان نا فسطائیت نا بست و بندمتنگ اٹی ءِ، مریم اورنگزیب

اسلام آباد (اے پی پی) بنجائی وزیر حوالکاری وشینکاری مریم اورنگزیب پارینے که عمران خان نا فسطائیت، ملک دشمنی و ملک آ جاہوگیر متنگ نا بست و بند کننگ انگ ءِ، بست و بند متنگ ءِ که پین وخت اس کس اس سیاست نا لبادہ ٹی ملک دشمنی کپ۔ پنچ شنبے نادے آ عمران خان نا بیان آ تینا ردعمل نا درشانی ءِ کرسا تینا ٹویٹ اٹی بنجائی وزیر حوالکاری پارے که حکومت ہندن بست و بند کننگ ءِ که آخبت کس اس ریاست آ جاہو گیر متنگ کپ۔ آخبت شہید و غازی تا یات گار آتا کس اس بے شرفی ءِ کننگ کپ۔ او پارے که عمران خان مخلوق نا مسن تا اُراتیا جاہو کرفے، مسن تے لمه و باوه نا مون آ دزگیر کرے، مخلوق نا ایڑھ تے ڑگر کرے او کان پد ہم کس اس عمران خان آ نبار ملک آ جاہو گیر متو۔ او پارے که عمران خان سیاست نا لویس اٹ ملک والس ءِ سزاتس، ملکی زرگزران ءِ الا نئے الس نا روزگار ءِ الا۔ بنجائی وزیر حوالکاری پارے که بست و بندمتنگ ءِ تانکه پاکستان نا تاریخ اٹ آخبت کس اس دا کوشست و ملک دشمنی ناجیرت کننگ کپ۔

وزیراعظم شہباز شریف وایران نا صدر ڈاکٹر سید ابراہیم رئیسی مند پشین کوریڈور نا بناءِ کننگ اٹی ءُ

ایران توتی تعلقداری تا شونداری کن سنبرینگوک اُن، وزیر اعظم

ایران وسعودی عرب نا نیام اٹ تعلقداری ٹی پیش رفت علاقائی امن وشونہالی کن اہم ءُ کڑداس اداکیک، توانائی نا ڈٹ وسیمی منڈی پاک۔ ایران سنگتی نا سربلندی نا نشانی ءُ، شہباز شریف

مند۔پشین تون اوارسیمی مارکیٹ آک نئے بیرہ ناسیمی علاقہ غاتا راجی واقتصادی حالیت آتے گچین کیرہ بلکن ہندی کاروبار کن پوسکن آوارخواہی تے ہم مون آدیرہ، ایرانی خبرایجنسی تون ہیت وگپ

اسلام آباد (اے پی پی) وزیراعظم محمد شہباز شریف اسلامی جمہوریہ ایران تون وودوک آ کمکاری نا اہمیت آ زور شاغسا پارینے که توانائی نا ڈٹ وسیمی منڈی پاک۔ ایران سنگتی نا سربلندی نا نشانی ءُ، پاکستان ایران تون چندی بشخ آتیٹی تعلقداری تا مون آ دنگ و اوغانستان تون اوار ڈیہہ انا اسیجا شونہالی ءِ مون آدنگ کن سنبرینگوک ءِ، ایران وسعودی عرب نا نیام اٹ تعلقداری ٹی پیش رفت علاقائی امن وشونہالی کن اہم ءُ کڑداس ادا کیک۔ داہیت ءِ او ایران نا خبررساں ادارہ اسلامک ریپبلک نیوز ایجنسی (اِرنا) ءِ خصوصی انٹرویو ٹی پارے ہرا پنچ شنبے نادے آشینک مس۔ وزیراعظم پارے که پاکستان وایران مذہبی، دودوربیدگی ولسانی رشته غاتیٹی تفوک ءُ، ہڑتوم آ ملک آتا حکومت آک تینا الس نا گچینی وراجی و اقتصادی شونداری کن خڑکی کمکاری ءِ مون آ دنگ اٹی ءُ۔ وزیراعظم پارے که مند۔پشین بارڈر مارکیٹ و پولان۔ گبد توانائی نا ڈٹ اسیجائی عزم انا درشانی ءُ۔ مند۔پشین تون اوار سیمی مارکیٹ آک نئے بیرہ ناسیمی علاقه غاتا راجی واقتصادی حالیت آتے گچین کیرہ بلکن ہندی کاروبار کن پوسکن آوارخواہی تے ہم مون آدیرہ۔ دا مارکیٹ آک ہڑتوم آ ملک آتا نیام اٹ خاص وڑاٹ اقتصادی بشخ اٹی کمکاری ءِ مون آ دیرہ۔ اسه سوج اسے ناورندی ٹی وزیراعظم پارے که اونا پکا یقین ءِ که ہڑتوم آ کنڈ آتا واپار اسه ہندن ءُ بشخ اسے ہراڑے ننے تینا کوشست آتے ترند کننگ وتینا اجتماعی توانائی وسیله غاتے کاریم اٹ اتوئی مریک۔ او پارے که واپاری لانخی ءِ عملی دروشم اس تننگ کن داڑے بھاز بھلو گنجائشت اس ساڑی ءِ، پاکستان وایران پنچ ارب ڈالر سالانه واپاری کچ دوئی کننگ کن سنبرینگوک ءُ۔ دا چرجوئی ٹی بارٹر ٹریڈ میکنزم ءِ فعال کننگ اہم ءُ گام اسے۔ سیمی منڈیک ننا واپار ءِ مون آدنگ ونا قوم تا شونداری ٹی اہم ءُ کڑداس اداکیرہ۔ او پارے که تدوک آ سال اگست اٹ اسلام آباد اٹی مروک آ اسیجائی اقتصادی کمیشن نا 21 می دیوان اٹی ہڑتوم آ ملک آک خاطرخواه پیش رفت کریر، دارفتار ءِ برقرار تخنگ المی ءِ۔ وزیراعظم تینا ریمارکس اٹی پارے که او داوخت آ ایران وسعودی عرب نا حکومت آتے سفارتی تعلقداری تا بحالی آ مبارکباد پیش کیوہ۔ دامزل ایران وسعودی عرب نا سرکڑدہ غاتا پامداری وچین نا قابل قدر کڑدانا شاہدی ءِ۔ او پارے که ننے یقین ءِ که نن پیش رفت علاقائی امن وشونہالی کن اہم ءُ کڑد اس ادا کیک۔ وزیراعظم دا یقین نا درشانی ءِ کرے که پولان گوادر بجلی نا ڈٹ پاکستان وایران سنگتی نا سوگوی نا درشانی ءِ ہرانا تین پہ تینی تعلقداری تے پین سوگو کیک۔ ہراوڑ ہڑتوم آپلو آتا کوشست آتیان ریکارڈ مداٹی داڈٹ پورومس، دانا ہڑتوم آ کنڈ آتا کمکاری نا عمده مثال اسے۔ وزیراعظم پارے که پاکستان و ایران نا نیام اٹ بندرگاه و بحری کمکاری ءِ گچین کننگ کن چندی گام گیج آتیا گپ وتران برجاءِ ہرافتے ٹی گوادر وچاه بہار ناجاڑانگا بندرگاه تا نیام اٹ کمکاری ہم اوارءِ۔ وزیراعظم پارے که نن ہڑتوم آ ملک آتا نیام اٹ غت بشخ خاص وڑاٹ علاقائی واپار، ٹرانزٹ وتین پہ تینی رابطه کاری ءِ مون آدنگ وپین سوگو کننگ کن تینا کاریم ءِ تخنه۔ اسه سوج اسے ناورندی ٹی او پارے که عظیم فلسفی شاعر علامه محمد اقبال اوغانستان ءِ ایشیا نا است گونداس، ہراوڑ اسه دراخ جوڑ است اس متحرک جون ءِ برقرار تخک، ہموڑ اسه پرامن وسوگو اوغانستان علاقائی امن وشونہالی نا کمکار مریک۔

وزیراعظم وایرانی صدر بارڈر مارکیٹ و بجلی ٹرانسمیشن لائن نا بناءِ کریر

وزیرخارجہ، بنجائی وزیر توانائی، بنجائی حوالکاری وزیر و وزیراعلیٰ بلوچستان عبدالقدوس بزنجو اسک ہم ساڑی ئسر

گام گیج آتیان سیم انا ہڑتوم آ کنڈ رہینگوک آ مخلوق کن روزگار نا وارخواہی ودی مریک، کمامدار آتا ہیت وگپ

ردیگ (اے پی پی) وزیراعظم محمد شہباز شریف وایرانی صدر ابراہیم رئیسی تحصیل مند انا علاقه ردیگ اٹی مند۔پشین۔ بارڈر مارکیٹ و 100 میگاواٹ گبد۔پولان بجلی نا ٹرانسمیشن لائن نا بناءِ کریر۔ داوخت آ وزیرخارجه بلاول بھٹو زرداری، بنجائی وزیر توانائی انجینئر خرم دستگیر، بنجائی وزیر حوالکاری و شینکاری مریم اورنگزیب و وزیراعلیٰ بلوچستان عبدالقدوس بزنجو اسک ہم ساڑی ئسر۔ وزیراعظم شہباز شریف نا گوادر آ سرمتنگ آ بلوچستان نا وزیراعلیٰ عبدالقدوس بزنجو اودے بخیر کرے اوکان پد وزیراعظم مند۔پشین۔ بارڈر مارکیٹ نا بناکن تحصیل مند انا علاقه ردیگ آ سرمس ہراڑے ایران نا صدر ابراہیم رئیسی وزیراعظم ءِ جم وجوش اٹ بخیر کرے۔ داوخت آ ہڑتوم آ راہشونک گرم جوشی اٹ جوڑ بڑ کریر۔ وزیراعظم محمد شہباز شریف و ایرانی صدر ابراہیم رئیسی مند۔ پشین۔ بارڈر مارکیٹ نا بناءِ کریر و ہڑتوم آ راہشونک مارکیٹ نا چندی بشخ آتا معائنه ءِ کریر و سنگتی نا نشانی ناوڑاٹ نیال اس ہم خلکر۔ بارڈر مارکیٹ نا جوڑ کننگ آن ہڑتوم آ ملک آتا نیام اٹ واپار ءِ مون آ دنگ اٹ کمک رسینگک۔ سیم انا ہڑتوم آ کنڈ رہینگوک آ مخلوق کن روزگار نا وارخواہی ودی مریک و اسمگلنگ ءِ تو ننگ مریک۔ داکان بیدس ہم حکومت پین 5 بارڈر مارکیٹ آتیا ہم کاریم کننگ اٹی ءِ ہرافتے زوت واپار کن ملننگک۔ اوکان پد وزیراعظم محمد شہباز شریف وایران نا صدر ابراہیم رئیسی 100 میگاواٹ گبد۔ پولان بجلی نا ٹرانسمیشن لائن نا ہم بناءِ کریر۔ گبد۔ پولان ٹرانسمیشن لائن وزیراعظم محمد شہباز شریف نا جندی است خواہی نا سوب آن ریکارڈ مداٹی تعمیر پورو مسنے۔ داٹرانسمیشن لائن نا پوروی آن ایران آن درآمد کروک آ اڑزان بجلی نا جم کچ 204 میگاواٹ مسنے۔ 132 کے وی نا ٹرانسمیشن لائن اپ گریڈ کرسا 220 کے وی کننگانے۔ 4 تُو انا ریکارڈ مداٹی داڈٹ پورو کننگانے۔ پوسکن آ ٹرانسمیشن لائن آن بلوچستان نا سیمی علاقه غاتیٹی بجلی نا فراوانی ٹی گچینی بریک و کاروباری سرجز آتیکن بجلی نا بھلو کچ اس دوئی مریک۔ داڈٹ انا پوروی آن وزیراعظم شہباز شریف نا بلوچستان اٹی بے سلنگ آن بجلی نا فراوانی نا قول پورو مسنے۔

بارڈر مارکیٹ و بجلی ڈٹ انا بنا تاریخی ءُ ساہت اسے، قدوس بزنجو

ایران تون خام تیل، گیس، کنوئی آ گڑا و توانائی نا بشخ آتتون اوار تین پہ تینی علاقائی واپاری ءِ شون تننگ کن بے کچ وارخواہی ارے

ایران ننا ایلم ہمسائے اسلامی ملک ءِ ہراڑتون ننا تاریخی' ربیدہ ئی' مذہبی، واپاری وسفارتی رشتہ غاک ءُ وزیراعلیٰ بلوچستان نا ہیت وگپ

مند (خ ن) وزیراعلیٰ بلوچستان میر عبدالقدوس بزنجو پاک ایران سیم آ بارڈر مارکیٹ وایران گوادر بجلی ڈٹ انا بناءِ کننگ نا ستاءِ کرسا دادے تاریخی ساہت اس گوندانے۔ وزیراعلیٰ پارے که پاکستان و ایران الس نا روزگار واوفتا شونہالی کن است ایلوتون سلوک مسنو، ایران ننا برادر ہمسائے اسلامی ملک ءِ ہراڑتون ننا تاریخی' ربیده ئی' مذہبی، واپاری وسفارتی رشته غاک ءُ او پارے که ایران تون خام تیل، گیس، کنوئی آ گڑا و توانائی نا بشخ آتتون اوار تین پہ تینی علاقائی واپاری ءِ شون تننگ کن بے کچ وارخواہی ارے و پاکستان و ایران نا نیام اٹ ارب آ روپئی تا سال انا واپاری مریک' داواپاری ءِ رسمی دروشم تننگ کن المی ءِ که یه واپاری ءِ بینکنگ چینل تا کمک اٹ کننگے تاکه داواپاری ءِ باقاعده وڑاٹ کانودی دروشم ترسا ہڑتوم آ ملک آتا زرگزرانی و اقتصادی شونداری ٹی نمان بدلی بتنگ کے۔ وزیراعلیٰ پارے که صوبائی حکومت سیم انا روزگار تون گنڈوک مخلوق ءِ زیات آن زیات آسراتی تا فراوانی ءِ پک کننگ اٹی ءِ و پاک ایران سیم آ پین مارکیٹ جوڑ کننگ انگ ءِ۔ پاک ایران سیمی خلق مندردیگ سیم آ پاک ایران نا اسیجائی اٹ پاک ایران بارڈر مارکیٹ نا ڈٹ ءِ پورو کننگانے وا ینوڈٹ انا بناءِ کننگ کن ہڑتوم آ ملک آتا سرکڑده غاک داڑے ساڑی ءُ۔ او پارے که پاک ایران سیم اسه تاریخی ءُ واپاری کوریڈور اسے' ہرا نئے بیره ہڑتوم آ ملک آک بلکه پوروڈیہہ اٹ بھاز اہمیت ارے و جہانی رکھ آتیان پد ہم ایرانی زرگزران مثالی وڑاٹ شون ہلکنے ہراڑکن ایران نا الس واونا راہشونک ستا کڑزره۔ وزیراعلیٰ پارے که پاک ایران نا اسیجائی اٹ تفوک جوائنٹ سیمی مارکیٹ نئے بیره مکران بلکه بلوچستان اٹ زرگزران نا گیٹ وے مریک۔ وزیراعلیٰ دا ہیت آ زورشاغا که سیم آ امن ءِ برجاتخنگ و کراس بارڈر دہشتگردی نا واقعه غاتے تو ننگ کن ہڑتوم آ ایلم ملک آتے اسیجائی کوشست آتے پین تیز کننگ نا گرج ءِ ہراڑکن پاک ایران مشترکه بارڈ کمیشن اسه اہم ءُ فورم اسے' ہراٹی سیم انا بابت امور تے پک کننگک۔ او پارے که پاک ایران واپاری نا بھلوکچ اس غیرسیمی واپاری مریک ننے داواپاری ءِ باقاعده وڑاٹ اسه رسمی ءُ دروشم اس تننگ کن گام گیج کروئی مریک۔ گرتی ناہیت دادے که غیرسیمی وغیرکانودی واپاری نا سوب آن سیم انا بندغ آتا روزگار ءِ کہی ویل آک مون تروک ءُ وسیمی واپاری نا بندمتنگ نا سوب آن چندی خاہوت آک زہی مریره۔ نن اسه ہندن ءُ صوبه سے ٹی رہینگنه ہراڑے زیات بندغ آتا روزگار سیمی واپاری تون گنڈوک ءِ و صوبائی حکومت ءِ دا واپاری تون گنڈوک بندغ آتا ویل آتا سماءِ۔ او پارے که سیمی واپاری ءِ گچین وڑاٹ برجاتخنگ کن دواپاری تون گنڈوک بندغ آتا اسه متکن ءُ خواست اس بے گرج چیک پوسٹ آتے چٹفنگ ئس۔ حکومت واپاری و پوریاگرتا ویل آتے ایسرو بارڈر ٹریڈ ءِ شون تننگ کن بے گرج چیک پوسٹ آتے چٹفسا سیمی واپاری ٹی ایلوکہی اڑند آتے چٹفینے۔ وزیراعلیٰ پارے که داجاگه نا مخلوق محبّ وطن ءِ' داجاگه نا زرگزران ناکل دارومدار بارڈر ٹریڈ آٹے و ہراتم سیم بند مریک تو داڑے خاہوت آتا دیگدانک پدین ننے داکل ویل آتا سماءِ۔ وزیراعلیٰ پارے که زرگزرانی و اقتصادی شونداری کن المی ءِ که بارڈر ٹریڈ ءِ زیات گچین کننگ کن گام گیج کننگے' ہندن انگا گام گیج آتا گرج ءِ ہراڑان داجاگه نا مخلوق وجم وڑاٹ پاکستان نا زرگزران ءِ فائده مرے۔ او پارے که حکومت بلوچستان گوادر نا شونداری کن پرعزم ءِ و گوادر نا ساڑی و آخبت نا بجلی نا گرج آتے پورو کننگ کن ایران آن پین 100 میگاواٹ بجلی نا فراوانی نا ڈٹ ءِ پورو کننگانے۔ ڈٹ آ عملدرآمد کن ایران سیم آن گوادر اسکان 138 کلومیٹر بھلو ٹرانسمیشن لائن اس شاغنگانے۔ دا اہم انگا ڈٹ آن گوادر نا اُرائی وصنعتی صارف آتے بے سلنگ آن بجلی نا فراوانی ءِ پک کننگ مریک۔

بلوچستان قبائلی جھیڑہ غاتے سگنگ ناوڑاٹ اف، میر ضیاء لانگو

کوئٹہ (خ ن) صوبائی وزیرداخله میر ضیاء الله لانگو پارینے که بلوچستان قبائلی جھیڑه غاتے پین سگنگ کپک۔ قبائلی جھیڑه غاک بلوچستان نا پسماندگی ٹی بھلو دو اس ارے۔ دا خیال آتا درشانی ءِ اولہڑی و جاموٹ قبیله نا راہشون تتون اوڑدہی ناوخت آ کرے۔ وزیرداخله میر ضیاء الله لانگو پارے که بحثیت بلوچستانی ننا کل انا فرض ءِ که صوبه ءِ امن نا ہند جوڑ کین و قبائلی جھیڑه غاتا خیر تے کین وخت اس که صوبائی حکومت دا رد اٹ تینا کوشست آتے اولیکو دے آن برجاتخانے و داکان پد ہم قبائلی جھیڑه غاتے چٹفنگ کن کوشست کننگک۔ او پارے که صوبائی حکومت لہڑی و جاموٹ قبیله نا نیام اٹ خیرخواہی و سادات تون کمک کیک تاکه ویل ایسر مرے۔

پاکستان وایران مذہبی، دودوربیدگی ولسانی رشتہ غاتیٹی تفوک ایلم ملک آک ءُ، وزیراعظم

اسلام آباد (اے پی پی) وزیراعظم محمد شہباز شریف پارینے که پاکستان وایران مذہبی، دودوربیدگی ولسانی رشته غاتیٹی تفوک ایلم ملک آک ءُ۔ وزیراعظم داہیت ءِ پنچ شنبے نادے آ تینا اسه ٹویٹ اسے ٹی پارے۔ وزیراعظم پاکستان و ایران نا نیام اٹ مذہبی، دودوربیدگی ولسانی رشته غاتا حواله ءِ ترسا پارے که ہڑتوم آ ملک آتا حکومت آک تینا الس نا راجی واقتصادی شونداری کن خڑکی کمک کننگ ءُ۔ یات سلے که وزیراعظم پنچ شنبے نادے آ ایرانی صدرتون اوار ردیگ اٹی بارڈر مارکیٹ نا بناءِ کرے۔ داوخت آ ہڑتوم آ راہشون تا نیام اٹ اوڑدہی ہم مس۔

سپریم کورٹ مولانا ہدایت الرحمن نا ضمانت نا درخواست منظور

دوبہ دار مولانا ہدایت الرحمٰن ءِ عدالت نادنگ آن دزگیری ءِ چیلنج انتئے کننگتنے؟ جسٹس سردار طارق مسعود

دا اصول عمران خان نا دزگیری کیس اٹ پک مسنے، داکان مست دُن ءُ درور متنے، وکیل کامران مرتضٰی

اسلام آباد (آن لائن) سپریم کورٹ گوادر اٹ برانز ناوخت آ پولیس کارندہ سے کسفنگ نا دوبہ ٹی دزگیر جماعت اسلامی نا راہشون و ''گوادر حق دو' تحریک نا بن سروک مولانا ہدایت الرحمٰن نا ضمانت نا درخواست ءِ مسه لکھ روپئی نا اِرا ضمانتی مچلکه ناعوض منظور کرے۔ پنچ شنبے نادے عدالت عظمٰی ٹی ضمانت نا درخواست آ سماعت ءِ جسٹس سردار طارق مسعود نا کماشی ٹی مسه باسکی بینچ کرے۔ داوخت آ جماعت اسلامی نا سروک سراج الحق ہم عدالت عظمٰی ٹی پیش مس۔ سماعت ناوخت آ درخواست گزار نا وکیل کامران مرتضی عدالت ءِ پارے که مولانا ہدایت الرحمان ءِ عدالت نادنگ آن دزگیر کننگا' او دسمبر 2022 آن جیل اٹی ءِ جسٹس سردار طارق مسعود داوخت آ سوج کرے که عدالت نادنگ آن دزگیری ءِ انتئے چیلنج کننگتو' وکیل کامران مرتضی پارے که ہموخت آ سپریم کورٹ نا دافیصله بتویس که عدالتی دنگ آن دزگیر کننگ غیرکانودی مریک' دا اصول ءِ سپریم کورٹ عمران خان گرفتاری کیس اٹ پک کرے۔ ایڈوکیٹ جنرل داوخت آ عدالت نا مون آ موقف تینائی کرے که بنجائی دوبه دار ماجد جوہر نا جوڈیشل منتگ اسکان ہدایت الرحمان ءِ ضمانت تننگپک۔ کامران مرتضی پارے که خارتننگ و کمک کننگ نا ڈوه ٹرائل اٹ پک مریک۔ مولانا ہدایت الرحمان نا تحریک دیرانا فراوانی نا بابت ئس۔ عدالت عظمٰی مولانا ہدایت الرحمان نا ضمانت نا درخواست ءِ مسه لکھ روپئی نا اِرا مچلکه ناعوض منظور کرے۔

گوادر: وزیراعلیٰ بلوچستان و وزیرخارجہ بلاول بھٹو نا اوڑدہی

گوادر (خ ن) بلوچستان عوامی پارٹی نا بنجائی صدر و وزیراعلیٰ بلوچستان میر عبدالقدوس بزنجو تون پاکستان پیپلز پارٹی نا چیئرمین وزیرخارجه بلاول بھٹو زرداری اوڑدہی کرے' اوڑدہی نا وخت آ ہڑتوم آ راہشون تا نیام اٹ ملک انا سیاسی حالیت آتتون اوار تین پہ تینی استخواہی تا ایلو امورتیا گپ وتران کننگا' ہڑتوم آ راہشونک اسه سیاسی جماعت اسے نا کنڈ آن ملک اٹ سیاسی بے چیٹی ٹی ودکی و پرغ و بٹ و بیدادی نا سیاست نا مذمت ءِ کریر وخت اس که اوڑدہی ناوخت آ قوم انا کنڈ آن منفی سیاست ءِ مسترد کرسا پاک فوج و قومی سلامتی نا اداره غاتیا پتی پت انا درشانی آ است جمی نا درشانی کننگا' اوڑدہی ناوخت آ بلوچستان نا شونداری وویل آتے ایسر کننگ آ ہیت وگپ مس۔ وزیراعلیٰ پارے که بلوچستان بنجا نا کمک آن بیدس شون ہلنگ کپک ولے بلوچستان ءِ این ایف سی ایوارڈ نا فنڈ آتے ٹی کمتی مون تروک ءِ و پی پی ایل ہم بلوچستان نا وام تے تفنگ ءِ۔ چیئرمین پی پی پی بلاول بھٹو زرداری پارے که پاکستان پیپلز پارٹی احساس محرومی نا گواچی چنکا صوبه غاتے اہمیت ایتک۔ او باور کرفے که او بلوچستان نا مالی ویل آتے ایسر کننگ کن وزیراعظم و تعلقدار بنجائی وزیر تتون ہیت کیک۔

ایف آئی اے منی لانڈرنگ، دوبہ دار آتا ضمانت اٹی 30 مئی اسکان ودکی

لاہور (اے پی پی) لاہور نا سیشن عدالت ایف آئی اے منی لانڈرنگ نا مقدمه ٹی مسکوہی بنجائی وزیر مونس الٰہی نا اُرائی تحریم الٰہی تون اوار ایلو 9 دوبه دار آتا عبوری ضمانت اٹی 30 مئی اسکان ودکی کرے۔ ایڈیشنل سیشن جج غلام رسول پنچ شنبے نادے آ کیس انا سماعت ءِ کرے۔ چوہدری مونس الٰہی نا اُرائی تحریم الٰہی، زارا الٰہی، احمد فاران، مجاہد اسلام، صیغم عباس تون اوار ایلو دوبه دار آتا عبوری ضمانت نا معیاد پورو متنگ آ عدالت اٹ پیش مسرو تینا حاضری ءِ خلفیر۔ راسخ الٰہی نا کنڈ آن وکیل عامر سعید راں اسه دے انا حاضری معافی نا درخواست دائر کرے۔ عدالت درخواست ءِ منظور کرے۔ عدالت غت دوبه دار آتا عبوری ضمانت آتیٹی 30 مئی اسکان ودکی کرسا بروک آ سماعت آ ایف آئی اے آن جاست وپاستی رپورٹ ءِ بٹنگا۔

9 مئی ءِ سیاسی تاریخ اٹ تہار ءُ دے اسے ناوڑیات تخنگک، انوار کاکڑ

راج اٹی امن وسوگوی نا بھلو گرج اسے، ملک انا سیاستدان، دانشور ولس بندغ آک راجی نظام ان سوگوی کن است مریر

بے چیٹی نا حالیت نا نسخان ملک وراج ہڑتوم آتے منتگ اٹی ءِ، پاکستان سیاسی وڑاٹ نزوری نا کنڈ آہنگ ءِ، پریس کانفرنس

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان عوامی پارٹی نا بنجائی راہشون و سینیٹر انوارالحق کاکڑ پارینے که 9 مئی ءِ سیاسی تاریخ اٹ تہار ءُ دے اسے ناوڑیات کننگک' اینو ملک اٹ شره منتگ اٹی ءِ که منه ماڑی آ جاہو کننگ داخس ءُ بھلو ہیت اس ولے بھلوڈوه اسے' ہراماڑی تیا جاہو کننگا او پاکستان نا ریاست نا استعاره ئسر۔ مست آ نبار زند' سیاست وراجی باندات آتے چلیفنگ کن راج اٹ امن وسوگوی نا بھاز گرج ءِ اینو ملک انا سیاست دان، دانشور، سول سوسائٹی ءِ سوگو راجی نظام کن اسیجا مروئی مریک' بے چیٹی، طوائف الملوکی نا حالیت آتا نسخان ملک وراج ہڑتوم آتے منتگ اٹی ءِ' پاکستان سیاسی وڑاٹ نزوری نا کنڈ آ ہننگ اٹی ءِ بلوچستان نا کہول آ دامسخت آتا مذمت ءِ کینه و دا ہیت انا درشانی ءِ کینه که بلوچستان نا شاری ناوڑاٹ نن پاکستان ءِ علامه اقبال نا تغ و قائد نا تعبیر ناوڑاٹ اتنگ اٹ تینا کڑد ءِ سرایتنه۔ داخیال آتا درشانی ءِ او قومی اسمبلی نا باسک روبینه عرفان، صوبائی وزیر نوابزاده گہرام بگٹی، بشریٰ رند، ماجبین شیران، خلیل جارج بھٹو، عارف جان محمد حسنی تون اوار پنچ شنبے نادے کوئٹہ پریس کلب اٹ پریس کانفرنس نا وخت آ کرے' او پارے که نن ملک اٹ بے چیٹی تالان کروک آتا ہرگام آ مذمت ومزاحمت ءِ کینه ہرا بندغ آک 9 مئی نا واقعه غاتا زموار ءُ اوفتا برخلاف 1952 انا آرمی ایکٹ انارداٹ کارروائی کننگے' داکانود نا رداٹ کارروائی کننگ ہچ ءُ ہیت اس دا ریاست نا کانود ءِ و ہرا باندات نا تعلقداری برائے راست فوج اتون مرے اوڑا کارروائی ہندا آرمی ایکٹ انارد اٹ کننگک۔ او پارے که 2013 ٹی 2 سال اکن ہم فوجی عدالت جوڑ کننگاسس تاکه کرمنل جسٹس سسٹم ءِ گچین کننگ مرے' دن اف که سویلین عدالت آتیا پت سلتنے ولے عدلیه ٹی اسه پیدوار نظر اس خننگ انگ ءِ و اسه پڑک ہرادے عدلیه غان رعایت رسینگ انگ ءِ تو ایلو پڑک غاوکننگ اٹی ءِ که اوڑتون انصاف مفتنگ ءِ۔

باجوڑ، سیکورٹی فورس آتتون جنگ، اسہ دہشتگرد اس خلنگا

راولپنڈی (آن لائن) باجوڑ نا علاقه لوزم ا سیکیورٹی فورس و دہشت گرد آتا نیام اٹ جنگ اٹ اسه دہشت گرد اس خلنگا وخت اس که پاک فوج انا اسه ورناس ہم شہید مس۔ آئی ایس پی آر نا رداٹ شہید مروک آ کارنده 23 سال انا شفیق الرحمان ءِ۔ سیکیورٹی فورس آتا علاقه ٹی گمانی وڑاٹ ساڑی ایلو دہشت گرد آتے چٹفنگ اسکان آپریشن برجاءِ۔ آئی ایس پی آر نا رداٹ سیکیورٹی فورس آک دہشت گردی نا چٹفنگ کن پرعزم ءُ سیکیورٹی کارنده غاتا قربانیک نا عزم ءِ پین سوگو کیره۔

وزیراعظم بنجائی کابینہ نا دیوان ءِ اینو بٹنگا

اسلام آباد (آن لائن) وزیراعظم شہباز شریف بنجائی کابینه نا دیوان ءِ اینو جمعه نا دے بٹنگا' حوالی نارداٹ بنجائی کابینه نا دیوان جمعه نا دے سہب انا 11 بجه غا وزیراعظم ہاؤس اٹ مریک' بنجائی کابینه نا ایجنڈا داسکان جاری متنے۔ وزیراعظم شہباز شریف نا کماشی ٹی اڈہلوک بنجائی کابینه نا دیوان اٹ ملکی سیاسی و زرگزرانی حالیت آتا جاچ ءِ ہلننگ' حوالی نارد اٹ دیوان اٹ ملکی سیاسی وزرگزرانی حالیت و سلامتی کمیٹی نا فیصله غاتے پک کننگک۔

وزیراعظم شہباز شریف وایران نا صدر ڈاکٹر سید ابراہیم رئیسی مند پشین واپاری گیٹ انا بناءِ کننگ آن پد ڈل انا کہول آ اوڑدہی کننگ ءُ

القادر ٹرسٹ کیس عمران خان نیب انا کرپشن نا دوبہ غاتے منتو

نیب نوٹس اٹی خلنگوک کل دوبہ غاک سٹی و دروغ ءُ، وکیل آتا کمک اٹ نیب اٹ ورندی جمع کرفیٹ

لاہور اٹی چندی مقدمہ غاتیٹی ضمانت کن ساڑی اُٹ، نیب اسلام آباد اٹ پیش منتگ کپرہ، چیئرمین پی ٹی آئی

اسلام آباد (آن لائن) القادر ٹرسٹ کرپشن کیس، عمران خان نیب نوٹس اٹ خلوک کرپشن نا دوبہ غاتے مسترد کرے' نیب نوٹس اٹ خلوک کل دوبه غاک سٹی و دروغ ءُ وکیل آتا کمک اٹ نیب ءِ ورندی جمع کرفیٹ۔ نیب اٹ برطانیه غان 19 کروڑ پاؤنڈ غیرکانودی وڑاٹ گدریفنگ کیس اٹ عمران خان ورندی جمع کرفسا پارینے که نیب انا کنڈ آن تروک نوٹس اٹ ہرا دوبه غاتے خلنگانے اوسٹی و دروغ ءُ۔ چندی مقدمه غاتے ٹی ضمانت کن لاہور اٹی اٹ' ہندا سوب آن نیب اسلام آباد اٹ پیش منتگ کپره' وکیل آتا کمک اٹ ورندی جمع کرفنگ اٹی اٹ۔ عمران خان ورندی ٹی پارے که نیب انکوائری اسه نوٹس اس جاری کرے ہرانا پورو ورندی ءِ تتنگ اٹی اٹ' دزگیری ناوخت آ نیب انکوائری رپورٹ ءِ تس ہرا پولیس لائن اٹ سلیس۔ پولیس لائن اٹ انکوائری رپورٹ تون اوار پچ وشیونگ کٹ ہم سلیسنے۔ عمران خان ورندی ٹی مستی پارینے که پولیس لائن اٹ سلوک انکوائری رپورٹ، پچ وشیونگ کٹ ءِ مدستی زمان پارک آ راہی کننگے' نیب انا انکوائری رپورٹ آن بیدس نیب نوٹس نا ورندی ءِ تتنگ کپره یا ای تینا وکیل گوہر علی خان ءِ راہی کیو ہرا نیب انا دفتر آن انکوائری رپورٹ ءِ ہلیے۔

تلار

talarpub@gmail.com

ایڈیٹروپبلشرعبدالحفیظ الکریم پرنٹنگ پریس پٹیل باغ کوئٹہ غان شینک کرسا بیوروآفس 302 تھرڈفلور یونیورسل کمپلیکس فیز 1 جناح روڈ کوئٹہ غان تالان کرے

19 مئی 2023ء

بولی نارکھامریک

دن تو راج اسے نا شونداری کن بیرہ بولی نا شوندار منگ گنج اس مفک، ولے دا راست ءِ کہ بولی نا جندانا شونداری کن داالمی ءِ کہ ہمو بولی نا لوز، نوشت، میڈیم آن ہم ایڑ ترا اونا پاروک آک ہمو بولی ءِ تینائی کیر۔ ودا ہموتم منگ کیک، ہراتم دا اوفتا زرگزران یعنی زندو، روزگار جوڑ مریک۔ چاہندار آتا پاننگ ءِ کہ معاشی شونداری نا سوب آن گڑاس بولی بھاز ترند شون ہلنگ اٹی ءُ، تو بولی تا اسہ بھلو کچ اس بے شونی ودَم تننگ نا کنڈ آ ہم ہننگ اٹی ءِ۔ دا پٹ و پول نا رداٹ غٹ آن زیات جہاندمی امریکہ، یورپ وآسٹریلیا کون آ دنیا نا شوندار آ ڈیہہ تیٹی پانگوک اقلیتی بولی تے دا خلیس گھیڑ کرینے۔ رائل سوسائٹی ٹی شینک مروک اسہ پٹ و پولی رپورٹ اسیٹی پانگاسس کہ متروک مروک آ بولی تے بچفنگ نا کوشست نا بنجا بایدے شوندار آ ملک آک مریر۔ پٹ و پول کروک آتا ٹیم انا سروک و برطانیہ نا کیمبرج یونیورسٹی تون تعلقدار ڈاکٹر تاتسویا امانو نا پاننگ ءِ کہ ''دنیا نا کہی بولیک بھاز ترندی اٹ ننا دو تیان ہننگ اٹی ءُ، ہرا بھاز گڑتی نا ہیت اسے''۔ دا پٹ و پول نا رداٹ نن دا گڑا نا پدرند ءِ خلنگ خواہسن کہ جتا جتا علاقہ وڈیہہ تیٹی بولی تا چٹنگ نا اصل سوب آک انت منگ کیرہ۔ ڈاکٹر تاتسویا امانو نا پاننگ ءِ کہ مچ آ دنیائٹی کم ودَ 25 درسَد بولی ہندن اریر، ہرافتے متروک منگ نا خلیس گھیڑ کرینے۔ ساڑی پٹ و پول آن سما تمانے کہ ملک اس اگہ معاشی وڑاٹ اخس کہ شون ہلیک، ہنداخس اوٹی بولی تا کچ کم مرسا کاہک۔ یعنی نزور آ بولیک تینے بچفنگ اٹ بے سہب مریرہ۔ پولکار آک جہاندمی امریکہ نا 'ایرتانا' کون آ بولی نا بابت پارینو کہ دانا پاروک آتا کچ 25 اسکان سلیسنے۔ وخت اس کہ یورپ اٹی 'اُمی سمین سکنیڈ ے نیوین' و متکن آفرانس اٹی پانگوک بولی 'اووَرگناٹن' ہم ترندی اٹ چٹنگ نا کنڈ آ گام خلنگ ءِ۔ دا پک ءِ کہ ہراتم معیشت شون ہلیک، تو بیرہ اسہ بولی اس ہموڈیہہ اٹ سیاست وتعلیمی پڑ تیا مونی مریک، گڑا مخلوق بیوس مرسا ہمو بولی نا کنڈ آ کاہک، ہرا شون ہلکنے، وہرا معیشت و روزگار نا سوب مریک۔ یاگڑا ایلو کسر دا سلک کہ بندغ تینٹ معاشی و سیاسی وڑاٹ متروک مرے۔ داوداوڑانا ایلو پٹ و پول آک دا خاطر آن مریرہ کہ نزوری وویل آتا ماس ءِ پٹسا اوفتا ایسری کن کسر کشنگ مرے۔ اینو نزور و پدتموک بولی تا بابت اِرا وڑانا گڑتی مون آ بتنگ ءُ، است اوفتا کہنگ ایلو کہنگ آن خڑک منگ نا بابت ءِ۔ ولے شیفکو کہول آ، یادا پاننگے کہ ہندی کہول آ دافتے اوار سوار کرسا پیش کننگ آن است آتے سیبو تننگ نا کوشست آک تو منگ ءُ، ولے راستکی ہمودے ہرانا بابت لسانیات نا چاہندار آک تینا سلاہ تے ایترہ۔ راستکی دادے کہ ہرا بولیک کہ کسکنو، اوفتیان بیرہ اِرٹ یعنی سنسکرت وعبرانی ءِ پدی زندہ کننگ نا کوشست کننگانے، وخت اس کہ دافتیان بیدس پین اخس کہ زبان کسکنو، یا چٹانو اوفتے است آن دننگانے، یعنی کہوک ءُ بولی سے پدا زندہ کننگ کن اسہ بھلو ریاستی کاٹم خواجہی یا مذہبی تعلقداری سے نا گرج مریک۔ ولے لسانیات نا چاہندار و بولی تیکن بوڈکنوک آتپہ غاک ہمو بولی تا بچفنگ نا کوشست آتیٹی ہرافتے ویل آک گھیڑ کرسا اوفتے مرک آن خڑک کننگ اٹی ءُ، واوفک دا بابت راستکی تے مون آتسا ہمو بولی تے شون تننگ نا راہشونی ءِ کیرہ۔ وہرا فک کہ ''کل جوان'' نا نعرہ خلیرہ، ہمو بولیک دے پہ دے آپدتمرہ، وہرا بولی تا پاروک آک تینا وتینا بولی تا نزوری تے سرپند مریرہ، اوفتا ایسری کن کوشست کیرہ، وہرا راہشونی چاہندار آتا کنڈ آن مونی بریک، ہموکسر ءِ دیرہ، اوفتا سرسہی نا گمان زیات ءِ۔

ٹارزن وعمروعیار

نور پرکانی

انسان ودی مریک تو امرکہ بدن تے غذو مریک ہندن مغز تے ہم غذو مریک...... ولدا وخت اتون اوار اوار امرکہ اونا بالاد برز مرسا کاہک ہندن اونا مغز و دماغ ہم ودشت کرسا بھلن مرسا کارہ...... دا ودشت آک وخت اتون اوار سنگت مسر تو جوان ءِ، اگہ اسہ ایلوڑتون نا ٹھندار مسر تو سریلہ، گنوک، نارمل و ابنارمل نا کِسہ ہنداکان بنا کیک۔ کس تینا عمر آن زیات سوچک کس عمرانا کچ آن بھاز کم سوچک......

عمران پنجا سال نا عمر اٹی داسکان عمروعیار و ٹارزن نا کہانی تے خوانک...... کنے آن ارٹ فک کہ عمرو نا زنبیل بازار اٹی ہرا جاگہ غان ملک...... تو ای مخسا پاوہ کہ بازار آخا بلکن سال اٹی اسہ وار جون نا تُو اٹی وزیرخزانہ اسمبلی ٹی بجٹ ءِ پیش کیک تو اونا زنبیل آن ہنداخہ دروغ ہنداخہ چم ہنداخہ مکروفریب پیشن مریک کہ عمروعیار جائی مسکہ تو موٹو تینٹ شرمینگا کہ...... دن کہ عمرو نا چنہ زنبیل اٹی جادوگرآتا ہرچم انا ورندی مسنے...... ہنداوڑ وزیرخزانہ نا بجٹ جوڑ کننگ ہم جادوگری سے آن کم اف...... عمران نا باٹی چاردتان ءِ...... دن اف کہ او چنک ءِ داسکان دتان کشنگ ءِ...... بلکن اونا ایلو دتا نک پیری آن تمانو...... او بھاز کم سوچک...... ولے ہراتم سوچک تو نت تیان ہلیس کاٹم اسکان سوالیہ نشان کیک تینے...... وخت اس پائک کہ یار ٹارزن ہرانگ ہنانے گم ءِ، خنتنگپک...... بازار آن کم ازکم دا بس اڈہ غاتے کشاکہ...... ٹارزن بھاز ہمدرد اسے...... او بے انصافی وظلم و زوراکی ءِ اسُل منپک...... خنسہ جنگل اٹی اوامر امن و سکون تالان کرینے...... ٹارزن اسہ وارداڑے نا شاراٹی برے ہر چوٹ ءِ راست کیک...... تو ٹارزن چوہ بریک......؟؟؟

ای جٹ اس دن مسٹہ کہ کس ءِ بو آنتو ملے...... ولدا است جم کننگ کن پاریٹہ...... ٹارزن نا کانود جنگل نا تہٹی ءِ...... تارمہ غا جنگل اٹی بے عقل آ ساہدار تے کن ءِ...... دا شار ءِ...... روشنائی تا داشار عقل والا انسان آتیکن ءِ...... داڑے ٹارزن بس تو تینٹ گواش مریک...... وخت آن او چڈی ٹی ءِ...... نی ٹارزن وعمرو ءِ داڑے خوامخواہ خوار کرفہ۔

عمران دن زو است جم مروک اس الو...... انتئے کہ او عمروعیار نا چالاکی و ٹارزن نا زوراکی تیان متاثر ئس...... اٹ دے بازار اٹی عمرو نا زنبیل ءِ پٹنگ نا کوشست کرینے۔ ہینڈی کرافٹ نا دکاندار اسے تون کستی تمانے...... دکان اٹی نیاڑی تا بھلا پرس ءِ عمروعیار نا زنبیل سرپند مرسا اٹ واردزی کرینے وہلنگانے...... داسہ دکاندار خنک تے درگہ غا بریک سلک...... منت زاری اٹ دو تفسا مونی راہی کیک تے...... وخت اس تو خڑچی ترسا جان خلاسی کیک......

ٹارزن نا خننگ کن او کہی جنگل آتے چرینگانے...... میاں غنڈی نا باغ تے دا کاٹم اے کاٹم...... ہزار گنجی نیشنل پارک چلتن اٹی ٹارزن نا ہکل و کوکار ءِ خلسا اومیت اٹ داڻگ اینگ چک کرینے کہ نوا جر بوچ اسینا پد آن ٹارزن پیشن مرے...... اخیر مونجا مرسا ہڑسینگانے۔

عمران، عمروعیار نا طلسمی جادوگری و ٹارزن نا جنگل نا بادشاہی کانود ءِ ذہن اٹی تورسا دا زمانہ دا راج اٹی گمان کرینے...... او طلسماتی دنیا وجنگل نا دور ءِ دا خانوادہ غا دنیا ٹی پٹک...... ولے دن تپک کہ عمروعیار و ٹارزن اینو ہم ننا دا زمانہ و راج اٹی ساڑی ءِ، بیرہ بیرشت تا بدل ءِ...... اینوا گہ عمرو اف تو اونا عیال تو ارے...... سرکاری خزانہ ءِ اسہ چف اتون غیب کننگ دنا وس آن مریک؟ گچین کاری نا نن خالی آ ڈبہ غاتے دیر پرکننگ کیک؟؟ دا چِ ہندا عمرو نا عیال نا جادو ک ء...... میرٹ ءِ عمرو نا عیال آن بیدس دیر غیب کننگ کیک...... عمرو نا چمباز آ عیال کن زکوۃ نا پیسہ غاک گڑمشتی ء...... عمرو نا عیال آن دا وخت اٹی عمران ءِ گڑاس کٹیا گڑاس آسانی دوبتنگ بھاز مشکل ءِ...... ہندا وڑ مست ٹارزن نا اسہ ہکل تون جنگل نا چک آک بال کرسا آسمان آ جھمر تفیرہ...... ساہدار تا خفک جک مسرہ دم جٹ اس فکر آن لخک تا بارسرہ کہ ٹارزن نا داہکل خیرانا مرے...... ولے داسہ ٹارزن ہکل آن سلیس...... غریب نا کمک اوڑکن میار اس مس...... ٹارزن لوچ چڈی تون بہادرئس ولے داسہ مون انگا کوس خاکی آ پتلون اٹی عمرو نا نواسہ غاتا غلام جوڑ...... دا راست ءِ مچ آ جہان منک و خنک ولے عمران نا ہوش وہورہ غریب آتا ہے خیرخواہ غا فرضی کڑدار ک عمروعیار و ٹارزن تون داسکان سخت ء...... اگہ جائی مرو سرہم تو ننا دا سسٹم اوفتے کرپٹ کریکہ......

☆☆☆☆☆

بندغ نا بے

داد سحر

بندغ اس بندغی نا قدر ءِ پُہہ مرے تو بندغ نا بے وسیک اسہ ویل اسے آن ہم کم افس۔ اسہ وخت اسے ٹی ننا مہربان ءِ سنگت اسے آ دا اچانک ویل تمّا تو ہنداخس تینا غم اٹی ڈب ہلکوسس کہ نئے تینا تے درست کریکہ نئے پیشن نا بدر بیگانہ غاتے۔ تو ہراتم نن اونا غم تے ٹی اوار منگ نا خواہسن ننے اونا ہیت آک اونا دا اظہار اوڑان زیات ہوغفیکہ نن حیران مسنہ فریشان۔ یا خدا داڑکن نن کل اکن اسہ کسر اس اسہ ذریعہ اس کرانتئے کہ نن اوڑتون اوار مش تا گواچی مرون تو او ہراتم تینا بے کسی و بے وسی ءِ کن تو بیان کریکہ تخین اٹ ای ہوغسہ اونا کسہ ءِ بنگٹہ کنے بھاز ترس بسکہ انتئے کہ ای تینٹ دا بے وسی تے خناسٹ کنا ہمو بے وسیک کنا است آ بسرہ کنا یات آک پین تازہ و پوسکن مسرہ تو کنے بے ہد احساس مسکہ۔ پاپسہ کہ ہرا بندغ ہمو ویل وڈکھ ءِ خنک تو اودے ہموکنڈ انا تہو ہم ہوغفک کنے تو اسہ بندغ اس پارے تخین اٹ اونا دڑد کنے آن منہ دے اکن گیرام ہنا۔ ای تینا تینٹ فکر وگمان اٹ تمانٹ کنا ہمو بے وسیک پدی توبفسہ ہندا گمان کنے پلویڑ کریس ای منہ دے تینا اُراٹی مسٹ۔ ہنداویل آن تینے کشنگ نا کوشست کریٹ' ہموسنگت نا کنے آ وار وار آمسیج آک بسرہ پاریکہ نی امرء مہربان اسے اس اینو نا مہر آک ہراڑے منگ ء اونا داہیت آک دا گلہ غاک کنے بھاز شرمندہ کریرہ۔ ولے مجبوریک ئسر کہ او فک کنا غم ءِ مہالوختو یسر تو اونا بدگمانی آمسیج آک برسہ ہنار تو تخین اٹ ہمو بندغ اسہ دے کنا اُراغا بس کنا گلی ءِ ٹلیفے تو ای تینا چنکا ایلم ءِ مون تسٹ تو او ہنا پدی بس پارے کہ نا ہموسنگت بسنے نا اڑفنگ ءِ۔ کنے ولدا ہوغنگ ہلک کہ بندغ مرے تو پین اکن زندہ تیننکن تو ہر کس زندہ ءِ۔ ای پیش تمّاٹ تو خناٹ ہموسنگت ءِ کنے دولخی کرے و ہوغنگ اٹ تمّا تو خلق انا چناک کل مچ مسر و حیران مسر کہ دا بندغ انتئے ہوغنگ ءِ۔ ای اودے دلاسہ ترسا تینا وتاخ اٹ ایسٹ وخلق انا چناتے اوفتا اُراتیا راہی کریٹ پدا ای بسٹ اوڑتون حال احوال کریٹ۔ ای پاریٹ یار داانت کریس خلق انا چناتا مون آ ہوغاس ننے شرمندہ کریس۔ ای تینا جند انا غم تے درمان کننگ کتوٹ تو نا دڑد ءِ انت درمان کروٹ۔ دا ہیت آن اونا خڑ ینک آک پین وہار۔ پارے اخس کہ پین آن کنکن جوان اُس۔ کنا ایلم اس کنا دڑد ءِ پُہہ مریسہ۔ خیر اونا داغمی آ قصہ مرسا کرے۔ تو ہنداڑتون اچانک کنا غمک کنا است ءِ سرفنگ ءِ شروع کریر۔ است اٹی ای ہم تو ہوغاٹہ۔ کنا جندانا بے وسیک یات بسّرہ تو ای ہم اونا مون آ حاجز مسٹ اونا حوال ءِ بنگٹ۔ تینا بے وسی و تینا لاچاری نا کسہ ءِ کریکہ ای بھاز مجبورا ریٹ کنے داکنا بے وسیک چٹ کریرا لارنی غم تے مچے کم کرک۔ او تینا کسہ ءِ ہوغسہ پاریکہ کہ کنے آن کنا ایلمک کنا اخس کہ مال مڈی ئسر تینکن درپروولدا کنے آ ایف آئی آر ہم درج کرفیر۔ کنا ایلمک کنا چناتے اُراغان کشانو و پارینو کہ نے دا اُرا و حویلی ٹی بچ ءِ حق اس اف کنا چنکو چنکو چناء ای داسہ دافتے دیرآ دیو کنا کس توار ءِ بنپک ای حیران اٹ کہ تینا دا بے وسی تے دیر ءِ پاو۔ کنے نی نظربسس نا اُراغا تینے یلہ کریٹ۔ دا کنا دکھ ءِ کس اس تپک۔ اگہ نی کنتو گڑاس کمک کیس تو نما مہرآتا مے مروٹ۔ ای پاریٹ انت اس کہ کنا وس اٹ مس انشاءاللہ نیکن کروٹ۔ او ہوکل کننگ نا وخت آ کنا خن تے ٹی ہُرا و کنے پارے کہ نا خنک انتئے پُرء۔ داڑان داخبر مس کہ نا ویل آک ہم کنا ویل آن زیات ء۔ ای اودے پاریٹ کہ اگہ بندغ بندغ ءِ پُہہ مس اونا دڑد ءِ تینا دڑد سرپند مس تو انسان پانگ نا حق ءِ ادا کرے۔ کنے داہیت ءِ پاروئی الو ولے نی تینٹ کنا دڑد ءِ پُہہ مسس ای سرپند مسٹ کہ نن ہڑدوسر اسہ خاہوت اسے نا اُن۔ بندغ تینا غم ءِ پاپ ایلو بندغ پُہہ مرے تے تو گڑا اسنگتی ایلی مہروفا نا قیمت بھاز بڑز امریک۔ دا گڑا اف کہ بندغ اونا بالاد ءِ ہُرے دا اف کہ بندغ ءِ غور اٹ ہُرے بیرہ ہیت دادے کہ بندغ نا چہرہ ءِ خوان گڑا معلوم مریک کہ دا بندغ ہرا ویل انا گواچی ء۔ انسان اسے نا خڑینک آ ک جہنم نا خاخر ءِ کسفرہ۔ بیرہ اگہ بندغ نا خڑینک نا قدر ءِ پُہہ مرے چائے داٹی ضرور اسہ کڑمی اس ارے۔ داٹی ضرور اسہ نا اسہ ویل اس ارے۔ ای دا پاننگ خواوہ کہ بندغ نا بے وسیک ہراتم اسکان نا مون آبریرہ گڑا اودے تینٹ ایلو بندغ نا بے وسی تیا ترس بریک، دا وخت اٹی ترس کروک ءِ افک ہمو ہزار اٹی پنچ و دَہ مروءِ ہم بھاز کم ءِ۔ ای تینا خوانوک' خنوک بنوک آتیان خواست کیوہ کہ انسانیت نا منشور ہندادے کہ انسان اس تینا ایلم اسے نا بے وسی تے پُہہ مرے۔

☆☆☆☆☆

ناول ''دستار'' نا تنقیدی جاچ

......شاہین بارانزئی

شہزاد غنی نا ناول ''دستار'' براہوئی اکیڈمی نا بست و بنداٹ 2016ءٹی شینک مسنے۔ ''دستار'' نا کِسہ داوڑاٹ ءِ کہ ٹکری کمال خان خلق انا اسہ بااثرء، انصاف کروک ءِ ٹکری سے۔ قبیلہ نا فیصلہ غاتے کیک، کس اتون بے انصافی کپک، مخلوق اوڑان خوش ءِ۔ ولے مس ہندن کہ اسہ بھلوصدمہ سے آن ٹکری کمال خان کہیک۔ سڑدار شہباز خان اونا بھلامار شبیر جان آ ٹکری گری نا دستار ءِ تفک۔ ٹکری شبیر جان تینا باوہ نا نقش قدم آن پنگر فیصلہ غاتے ٹی بیسہ ہلنگ ومخلوق تون زیاتی ءِ شروع کیک۔ مخلوق سڑدار شہباز خان آ دانہی کاہک۔ سڑدار شہباز خان اسہ مُچی اس خواہفک۔ پائک کہ ہر کس مچی ٹی جوان ء ہیت کرے ای ہمونا کاٹم آ ٹکری گری نا دستار ءِ تفوہ۔ اسہ دلاور بنی ءِ مار اس کہ شاراٹی خوانا سس جوان ءِ تران اس کیک۔ سڑدار شہباز خان ٹکری گری نا دستار ءِ شبیر جان نا کاٹم آن ہلیک، دلاور نا کاٹم آ تخنگ۔ ہندا وڑاٹ دلاور ٹکری مریک، شبیر جان اسہ لس ءِ بندغ اس مریک۔

کِسہ نا ایلو پٹی ہرا کہ بھاز اہم ءِ، او دادے کہ یوسف خلق انا اسہ جوان ء ورنا سے، چاپ خلنگ اٹی جوان ء مہارت اس تخک۔ اسہ دے اوفتا اُراغا دادمحمد نا مسٹر ٹکری کمال خان نا ایڑھ انا مسٹر ہرا کہ ٹکری نا مار کبیر نا پن آتے، پن تے ماہ گل ءِ، اسہ وخت اس بریک تو یوسف اودے خنک اُست ءِ بایتک۔ ولے ماہ گل ءِ دا وخت آ تو سما تمپک ولے ٹکری کمال خان نا بھلامار شبیر جان نا برام اٹی یوسف تینا ایلو چاپی آسنگت آتون اوار چاپ خلنگ اٹی مریک۔ ماہ گل تینا منہ سنگت (مسٹر) آتون اوار کاہک چاپ ءِ سیل کیک۔ ہنداڑے چاپ اٹی یوسف ءِ خنک تو ماہ گل نا اُست ہم ڈھیر مریک۔ ارٹ فک کہ ''دا ورنا دیر ءِ؟'' یوسف نا اِرا ایڑھ جمیلہ و نور جہان اوڑتون اوار ئسّر۔ او فک پارہ کہ ''دا ننا ایلم یوسف ءِ۔'' ماہ گل پائک کہ ''دا مار انا چاپ کنے توبست کشاکا تخا۔'' یوسف نا ایڑھ ک ماہ گل ءِ پارہ 'امر کہ نی اوڑا کشنگوک اُس ہندن او ہم نے کن گرٹی ءِ۔ ہمے وارکہ نی نا اُراغا بسُّس اڈا یوسف نے خنا۔ ولدا ننے یکا پائک ماہ گل ءِ اسہ واراس اُراغا اتبوخنو تے۔'' خیر اِرا اُست اسٹ ایلو تون اڑینگائسر۔ اوفتا خوش قسمتی دا ئس کہ اوفتے اِرا راز دان (یوسف نا ایڑھ ک جمیلہ و نور جہان) ہم ملاسس، چاپ آن پد اوفتے ملفیر۔ ایہن تو محبت نا اصول دادے کہ او لیکو وارخن تا اشارہ اٹ ہیت آک مریرہ۔ ولے داڑے رازدان کارندہ غاتا سدخہ اٹ براہ راست ملاقات مس، براہ راست ہیت آک مسُّر، ہڑتوم آ اُست آک است ایلوڑکن جگوک تخوک ئسُّر۔ محبت، محبت سلیتو بلکن عشق اٹی بدل مس۔ آئندہ نا لائحہ عمل ہم جوڑ مس۔ او کان پد یوسف و ماہ گل ہڑدے نن نیمہ غا است ایلوتون ملارہ۔

ماہ گل اسہ دے تینا ماما ٹکری کمال خان نا اُرا غا بس۔ ٹکری کمال خان نا زیفہ زلیخا دوستی اٹ اودے پارے کہ ''ماہ گل جوان مس بسُّس۔ نی کنا ملخڑ اُس۔'' ماہ گل نا اُست یوسف تون لگوک ئس او یکدم خارات ورندی تس کہ ''ای نا مون مُٹ آ مار ءِ برام کیرہ۔'' داہیت ءِ کبیر ہم بنگ۔ کبیر ماہ گل تون سانگ آن نمن مس، ولے ٹکری کمال خان نا دا پاننگ ئس کہ ''است تو ماہ گل کنا ایڑھ انا مسٹر ءِ۔ او کنے بھاز دوست ہم ارے۔ ہندا خاطر آن او دے اُراغان کشپرہ۔ ایلو دا کہ ماہ گل چنکی آن کبیر جان نا پن آ مسُّنے۔ داسہ تو ننا عزت نا مسئلہ ءِ۔ زلیخا ءِ مسئلہ نا سائس بھاز کوشست کرے کہ ٹکری کمال خان ءِ ہم داہیت آ امنا کرفے کہ داسانگ بندی مفک ولے تینا گل کوشست آتے ٹی بے سہب مس۔ ٹکری کمال خان کبیر نا نمنی ءِ بے چکار کرے اسہ دے زلیخا ءِ ہرفے راہی مس پارے کان کبیر کن ماہ گل آ دوتے بڑزا کینہ، گد چلو کینہ برینہ۔ دافک ایڑے ہنار، ماہ گل ہم چاہس کہ سانگ اکن بسُّو، ہنا اُرا سے ٹی توس، ماہ گل نا لمہ ءِ سائس کہ مسٹر منپک۔ ایلو پارہ غان ایلم نا، ننا کل انا عزت نا سوال ءِ۔ ہنا مسٹر ءِ نوار یفے وس کرے ولے ماہ گل است آسلیس پارے دا دنیا اے ٹی لگے ای کبیر تون برام کیروٹ۔ اخیر ماہ گل نا لمہ بیوس مس قرآن پاک ءِ ماہ گل نا کُٹ اٹی تخا، کہ دا قرآن ءِ، ہُر ہیت کپس۔ ماہ گل ہم پارے کہ ای ہندا قرآن پاک نا سوب آن ہیت کپرہ ولے داسانگ سانگ اس مفرو۔

خیر دو بڑزائی مس، گد چلو کننگا۔ ٹکری کمال خان وزلیخا پدا مسٹّر ٹکری کمال خان گڑاس دھڑکو دھابو، گڑاس خار، گڑاس ارمانی کرے کبیر جان ءِ امنا کرفے۔ ماہ گل نا داڑے کبیر تون سانگ پکا مس، ایڑے یوسف تون نن نانیمہ غا ملنگ برجائس۔ داکان ماہ گل نا کبیر جان تون برام نا تیاریک برجا ئسّر، ایکان یوسف تون تزنگ نا تیاریک برجائسّر۔ مس ہم ہندن کہ ہنام نانن، ہنام آن پد ماہ گل یوسف تون تزّا ہنا۔ یوسف نا اسہ سنگت اس اوفتے درے ریگستان اٹی تینا سنگت اسے تون باہوٹ اِلاّ۔ اِرا تو اس یوسف و ماہ گل ہندن رہنگار ولدا یوسف نا سنگت احمد خان واحمد خان نا سنگت قیصر خان مُلا اس ایسر، اِرا ہزار روپئی تسّر، شرعی خواست آتے پورو کننگ کن تینٹ ہڑتوم آک شاہد مسُّر، یوسف و ماہ گل نا نکاح ءِ خوانفیر۔ نکاح غان پد ہم یوسف ماہ گل ہنداڑے ئسر، ہنداڑے مار اس ہم مس تا۔ ایلو پارہ غان ٹکری شبیر جان اس تے سما تما، بسُّر ہڑتوم آتے خلکر کسفیر، ماہ گل ءِ بے گور وکفن بٹیر، یوسف نا لاش ءِ ایسر اُراناتے مون آ بٹیر۔ سہب انا یوسف نا لاش ءِ اونا اُرا والاک خنار دریرکفن دفن، جہہ جاگہ کریر۔

دامس ''دستار'' نا پلاٹ و کِسہ۔ داسہ برینہ ''دستار'' نا جوان اِنگا پہلو تا پارہ غا۔

''دستار'' نا گل آن بھلا جوانی دادے کہ دا سرجم ء ناول اسے۔ دانا فائدہ دادے کہ براہوئی ادب اٹی ناول آتا کمتی ءِ تو دا اسہ ناول اسے نا گیشتری ءِ۔ مصنف ناول نگار پاننگ۔ ایلو بھلا جوانی دادے کہ دا ٹی تجسس ارے۔ قاری خوانسا ہندا انتظار اٹی مریک کہ ماہ گل کبیر جان تون برام کیک کپک؟ ماہ گل کبیر تون برام کیک یا یوسف تون تزِک کاہک؟ ماہ گل و یوسف نا انت مریک؟ ماہ گل یوسف تزنگ آن پد خننگرہ خننگپسہ؟ خلنگرہ خلنگپسہ؟ پین پین۔ ''دستار'' نا مستمیکو بھلا جوانی دادے کہ کس اس اگہ دادے خوانے تو قاری نا دتر ءِ جوش ایتک۔ قاری ہندا سوچنگ اٹی مریک کہ مُچ آ دنیا نا ادب اٹی اخلاقیات نا درس تننگ ولے براہوئی ادب اٹی انتئے غیراخلاقیات، واہیات وگمراہی نا درس تننگ؟ قاری داسوچنگ آ ہم بیوس مریک کہ براہوئی نوشتہ کار جہالت نا تہارمئی تے ٹی ءِ یا کہ براہوئی زبان وادب، یا داکہ دا ادب اٹی مخلوق نا برخلاف بھلا پیمانہ غا سازش منگ اٹی ءِ؟ پین پین۔

داسہ برینہ ''دستار'' نا فنی پہلو تا پارہ غا۔ ناول اٹی انداز بیان بیانیہ اختیار کننگانے۔ پانے جاگہ جاگہ منظرکشی وادبی رنگ تننگ نا کوشست کننگانے ولے ادبی رنگینی بھاز کم خننگک۔ جملہ غاتا جوڑ کننگ اٹی، سین آتے مونی دننگ اٹی، دافتا ربط ءِ اسٹ ایلوتون گنڈنگ اٹی بھاز اشتاف آن کاریم ہلنگانے۔ دا اشتاف نا اسہ مثال اس دادے ''جن بیست گاڈی تون کرم خان اس تا خلق آ راہی، کرم خان نا وتاخ اٹی اونا عزیز آک ہراتم جن رسینگا وتاخ نا تہہ پیشن بندغ آن پُر مس، حال حوال مس حق مہرانا ہیت آک مسُّر، مولوی صاحب حق مہر انا باروٹ دا پارے کہ شریعت نا مطابق مرے تو بھاز جوان ءِ، ولے کرم خان آن اڑفوئی مریک۔ ٹکری کمال خان اخس کہ کرم خان نا باپائک ہموخس حق مہرننے قبول ءِ۔ کرم خان شریعت ناوڑ حق مہرتے نکاح خوانگا۔ شبیر جان نا برام خیرخوشی ٹی مس زلیخا نا اُست ارمان و مراد آک پورو مسُّر'' (پ 44)

بڑزانا پیراگراف اٹی جن بس، زو آن زو حال حوال مس، حق مہر تخنگا، نکاح خوانگا، برام مس، مراد آک پورو مسُّر۔ کل کاریمک ہندن چنک مسُّر چچ وخت لگتو۔ ناول نا گل سین آک ہندن اشتافی ٹی گدرینگسا کارہ۔ شاید ہندا اشتاف نا سوب آن میر سکندر نا پن ہم بھاز وار میر پسند خان نوشتہ مسُّنے۔

ناول اٹی چلم ءِ اسہ لس معمول ناگڑاس خیال کننگانے، واروار چلم نا ذکر منگ اٹی ءِ۔ ہراڑان غیرشعوری وڑاٹ نشہ (منشیات) نا عادت لس منگ کیک۔ ناول اٹی بنا غان گڈ سر اسکان چڑہ غا ڈینڈ، پھڈا، فساد درشان مریک۔ حالانکہ دانشور نا دانشوری نا خواست دادے کہ ہندا گل معاملہ غاتے جوان انگا لوز آتیٹ، جوان انگا تخلیق آتے قوم ءِ پاننگ وپُہہ کننگ مریک۔ دُن کہ پاننگ ''کس ءِ پاس کہ اے لُمہ نا بنگ اٹی ءِ'' یا پاس کہ ''نا باوہ نا زیفہ بنگ اٹی ءِ'' سخت تو است ءِ، ولے تہذیب وبدتہذیبی نا فرق مریک۔

ٹکری کمال خان اُراٹی اسہ چوکری اس ہم تخانے۔ دُن کہ ٹکری نا زیفہ ہیت کننگ اٹی ءِ ''میر سکندر خان علی بخش مسکین نا ڈغار نا فیصلہ ءِ، اوفتا جنجال ہم نا ایلم نا کاٹم آٹے۔ امر کہ قوم انا ٹکری ءِ، ٹکری منگ ہم آسان ء کاریم اس اف۔ وتاخ اٹی ہروخت میڑھ ومرکہ غاک ءِ۔ داہم اُراتی وتاخ نا دیر اِرغ کن چوکری تخانے، ای تو اُست ترخ مسُّہ'' (پنہ 22)۔ ولے ناول اٹی منہ سین آن پد چوکری گم ءِ اسُل خننگپک۔ دُن کہ زلیخا ولدا پائک ''زلیخا اُرا نا سَفائی ٹی لگوک و ماہ گل اوڑتون اوار غالی دری تے کشائسر، غالی تے سلاسر گڑاس سلنگ کن تخوک ئسُّر'' (پنہ 29)۔ سوال دادے مریک کہ بلہ چوکری انت ہرانگ ئس کہ ماہ گل اُرانا سَفائی ٹی زلیخا تون اوار ئس، ولے چوکری اَلو۔ یا اسہ پین وخت اس زلیخا پانگ اٹی ئس ''نے سماف دا بھلا حویلی نا سَفائی اُرانا کاریمک، نم زینہ غاک سہب انا بش منگ تو سربلیر ے پدانا نمے سماف۔ بختاور (ملخڑء) تینا دا بھلا حویلی و اُرا ءِ سنبھالنگ کیک؟'' (پنہ 58)۔ مطلب چوکری ءِ فاضل ناول نگار گیرام کرینے۔ (برجاءِ)

براہوئی میڈیا نا سِتا کڑزوک آورناک

عبدالرزاق ابابکی

ای حیران اٹ کہ نزوری راج انا ہراتپّہ ٹی ءِ، یا گڑا داپان کہ اسہ تپہ اس ہم دن اف ہرانا بابت داپانگ مف کہ اونزور اف۔ سردار، نواب، ٹکری، میر، قبائلیت، زئی پرستی، تینائی گری، داکل ویل آ تا ذکر ءِ نن نوشت آتیٹ خنہ۔ نوشت آتیٹ راج انا لس بندغ نا بابت داپاننگ کہ او تو بے سیوت ءِ۔ گپ وتران نا یعنی مباحثہ غا تا تو رواج اف۔ مجلس اٹ اسہ ہیت کروک اس مریک اودے کس اس ہم نئے کنگ کپک۔ دن اف کہ اونا ہیت آک راست ءِ بلکن اونا زوراکی اونا راست و ردینک کل ءِ راست پاننگ آ بیوس کیک۔ داکان بیدس پین کہی ویل آک ہم اریر و لے نوشتکار ہرا کہ تینے تینٹ اینو اسکان ''حساس'' گوندنگ نا کوشست آتے ٹی اختہ خننگ اک۔ انت جائی داہیت ہندن ءِ کہ راج ءِ بے حس' بے سیوت' ناچاہوک' خاچوک پاروک، زوراک، بیوس اٹ وٹڈ کروک آ نوشتکار نا جند حساس ارے؟ اوسماء زند اس تدیفنگ اٹی ءِ؟ انت نا نوشتکار چاہک ہم کہ حساسیت انت اسے؟ براہوئی زبان و ادب ءِ خوانگ دانا نوشتوک آتون تولّ و بش کننگ آن داتم اسکان تو اسل دن للکپک۔ اوفتیان زیات تو ہمو ورناک حساس ءِ ہرا دور جدید نا تعلیم ءِ دوئی کننگ اٹی ءِ۔ واوفک تینا قوم و زبان نا حالیت ءِ خننگ آن پدکس اسے ڈوہدار گوندنگ یا شیف خلنگ ناجاگہ غا تینٹ گام اس ہرفرہ۔ دابابت بیرہ ورنا تا اسہ تپہ سے نا کاریم تا جاچ ءِ ہلین ہم تو سا تمّک کہ اوفک تینا بولی تون اخس مہر تخرہ۔ واوفتون براہوئی زبان نا نوشتکار آتا ہرافتا غاو ءِ بڑزانا پیراگراف اٹی کنتگا۔ اوفک ہراوڑاٹ اوفتون پیش بریرہ؟

براہوئی میڈیا براہوئی صحافت و ادب آن بیدس دابولی ءِ پوسکن آ دوراتون ہم کوپہ کننگ نا اسہ سرسہب ءِ کوشست اسے۔ دابابت عظیم محمد حسنی' ثناء اللہ مینگل و امداد زہری نا کوشست آتا اخس کہ ستا و سفت کننگے کم ءِ۔ بنداوی وڑ اٹ داورناتا کسبی تعلقداری آئی ٹی نا دنیا غان ءِ ولے اوفک تینا برجا تعلیم تون اوار اوار تینا بولی آ ہم کاریم نا چرجوئی ءِ برجا تخار۔ داٹیم ورک براہوئی زبان ءِ گلوبل دنیاٹی درستی راستی کرفنگ ناگواچنی کوشست کرے وداکوشست آتے ٹی سرسہب ہم مس۔ اینو براہوئی میڈیا پنی آ داویب سائٹ ءِ کم وَد براہوئی ادب تون تعلقدار ہر بندغ درست کیک۔ و ہرافتون نیٹ انا آسراتی ارے اوفک داڑان فائدہ ہم ہرفنگ اٹی ءِ۔ بی ایم نا گونڈ انگاپن ءِ دوئی کروک داٹیم ورک نا کاریم تے نمبرنگ کننگ مشکل ءِ۔ انتئے کہ اونا کروک ہر کاریم براہوئی زبان نا کسرشونی نا سوب متنگ ناوس تخک۔ اسلامی معلومداری تا بابت مرے یا ادبی و سائنسی معلومداری تا ہر حوالہ غا کچین وڑ اٹ تینا بولی ٹی کاریم کننگ ءِ۔ قرآن پاک نا براہوئی ترجمہ بی ایم آ لائیو خوانگ مریک۔ کتاب جاہ نا پن اٹ براہوئی زبان نا کہی کتاب آتیان آن لائن فائدہ ہرفنگ مریک۔ دا کتاب آتے بی ایم نا ٹیم است است آ اسکین کرسا پی ڈی ایف فارمیٹ اٹ اپ لوڈ کرینے۔ سازوزیمل نا بشخ اٹ براہوئی و بلوچی زبان نا کچین آ شیئر پاروک آتا توار ءِ بندغ بننگ کیک۔ و شونکیک داڑان جوانی اٹ فائدہ ہرفنگ کیرہ۔ براہوئی زبان نا پنی آ نوشتکار آتا بابت معلومداری تیکن ہم بشخ اس جوڑ کننگانے۔ وخت اس کہ ''لوزگنج'' یعنی ڈکشنری ہم آن لائن کمک کننگ کن تیار ءِ۔ اوٹی داتم اسکان بھلو کچ اسے ٹی لوز آک تخنگانو۔ براہوئی آن انگلش و انگلش آن براہوئی ٹی لوز آتے پٹنگ نا آسراتی دوئی ءِ۔ وخت اس کہ براہوئی، بلوچی، و انگلش اٹی آرٹیکل ہم ویب سائٹ آ دوئی متنگ کیک۔ ہندن آن لائن ریڈیو ہم ارے ہراڑے براہوئی و بلوچی پروگرام آک آن ایئر مریرہ۔ سافٹ ویئر نا بھلو دنیا اس ہم بی ایم اٹ آباد ءِ۔ سنگت آتون دابابت کمک کننگ اوفتے رماغنگ نا آسراتی ہم فراوان کننگانے۔ داکان بیدس رجسٹرڈ باسک آتیکن آن لائن ہیت وگپ یعنی چیٹنگ نا بشخ اس ہم ساڑی ارے۔ ہراڑے سنگت جوڑ کننگ تون اوار تینا است انا حوال آک شئر کننگ مریرہ۔ دا ٹیم ورک اسہ آن لائن رسالہ اس ہم شینک کننگ اٹی ءِ۔ ہراٹی براہوئی بولی نا نوشتکار آتا نوشت آک زیب و زینت متنگ ءِ۔ دارسالہ نا ڈیزائننگ بھاز کچین ءِ و آئی ٹی نا طالب علم آتیان اومیت ہم ہندن کننگ مریک کہ اوفک کچین ءِ ڈیزائن کیر۔

براہوئی میڈیا نا کروک کاریم تا ستا دا سوب آن ہم زیات آن زیات کننگ کن است خواہک کہ اوفک دا اولیکو بندغ آک ءِ ہرافک داکنڈ آ گام اس ہرفنگ تون اوار تینا دا کاریم ءِ لس ہم کریر۔ یعنی اوفک تینا دا کاریم ءِ الس اسکان سرکننگ اٹ سرسہب ہم مسر۔ براہوئی میڈیا نا بتنگ آن پد دا ہم مس کہ پردیس اٹ براہوئی زبان نا ہرا دوستخواک تسر اوفتے براہوئی زبان نا ہندی تعلقدار آتون خڑکی ناوار رسینگا۔ و اوفک تین پہ تین ءِ خوانگ و سرپند متنگ کریر۔ پردیس اٹی براہوئی زبان و ادب تون تعلقدار منہ بندغ آتون درستی مہالو آن ہم مروءِ ولے ہرسنگت اسکان سرمتنگ نا سوب براہوئی میڈیا جوڑمس۔

براہوئی میڈیا ادارہ ''تلار'' تون ہم بھاز بھلو کمک اس کرے و دا سنگت آک ''تلار'' نا ویب سائٹ ءِ ڈیزائن ہم کریرو تینا ویب سائیٹ آ اودے جتا پنہ ولنک اس ہم تسر۔ دابابت ای بی ایم نا بیرہ منتواری ءِ ہرفو تو دا اوفتا کاریم تون انصاف اس مفروءِ۔ ای تاریخ ءِ داگڑانا شاہد جوڑ کننگ خواوہ کہ ای اگہ براہوئی زبان نا نوشت وخوان کروک خیرخواہ تا کمک اٹ تینا بولی کن اسہ چنکو گام اس ہرفسا سفر اسے برجا تخنگ کریٹ تو دا کنا کاریم و چنکا گام ءِ اسہ بھلو جپ اس جوڑ کرسا مچ آ دنیا نا مون آ درستی راستی کرفنگ نا سوب بی ایم جوڑ مس۔ داڑکن بیرہ کنا منتواری آن اوفتا منت اسل ہرفنگ مفک تخین اٹ تلار تون کمک و اوفتا ایلو کاریم تا ستاءِ تاریخ کیک و تخین اٹ تاریخ مدام راست و دروغ تے جانئر کروک مسنے۔

براہوئی میڈیا نا ٹیم یک و نیم سال بھاز ترندی و جوزہ اٹ کاریم کرے دا سنگت آتا است خواہی داخس وڈا کہ اوفک اسہ ادبی ءِ تنظیم اسے ناہم بنداو ءِ تخار۔ دا تنظیم نا باسک آتا زیات کچ ہندا پوسکن بروک آورناک تسر ولے اوفتا نشست آک برجا تسر وخت اس کہ بی ایم نا یک و نیم سال تدینگ آن پد دا ورنا تا سرجز آتے ٹی بھاز بھلو فرق اس محسوس مس۔ سوج روج کننگ آن پد معلوم مس کہ دا سنگت آک تینا تعلیمی امتحان تے ٹی گٹ ءِ۔ دابتنگ آن پدنن است جم کرین کہ بھلو ویل اس اف و سنگت آک امتحان تیان پد ولدا فعال مرور ولے راستکی دن الّو و منہ وخت آن پد امدادزہری نا اسہ مضمون اس ''تلار'' کن دوئی مس دا مضمون نا خوانگ آن تخین اٹ است ہسونی مس۔ انتئے کہ دا ٹی بی ایم نا ٹیم انا غیر فعالیت نا بابت دا پانگاسس کہ اسہ تپہ سے نا کنڈ آن ہم اوفتے است بڑی مفتنگ ءِ۔ تخین اٹ اوفک داخس بھلو کاریم اس کریر تو اوفک است بڑی نا خواہندار ہم مسرہ۔ انسان نا فطرت ءِ کہ او ہرا جوان انگا کاریم ءِ کیک اونا بدل اٹ است بڑی تا استخواہی اس ہم تخک۔ و لے داراستکی آن ہم نہ من متنگ مفک کہ نن ہرا راج اٹی زند تیرکینہ اوڑے است بڑی پن نا ہچ ءِ گیک اس اف۔ نن ''است بڑی'' یعنی ''حوصلہ افزائی'' پنی آ لوز ءِ اینو اسکان رواج تتنن۔ ای تینٹ ہم دا آزموندہ غان گدرینگانٹ۔ براہوئی زبان اٹ اسہ ریگولر اخبار اس بناء کننگ آن پد کنے لس بندغ' طالب علم تپہ' لس نوشت کار آتیان تو بھلو است بڑی اس رسینگا و لے براہوئی زبان نا ''تمبہ'' پانگوک آک اِرا لوز ہم سفت اٹ پاتوسہ۔ بلکہ ہد دائس کہ بھاز آک تلار کن نوشتہ کروک آتے دا ہم پاریرہ کہ براہوئی نوشت و خوان اٹ تینا وخت ءِ انتئے زیان کیرے۔ اسہ پین جاگہ اس براہوئی زبان نا پن آ بھلو پنداوڑی و ماڑی و آسراتی تا خواجہ مروک اِرا خواجہ اسہ نوشتکار اسے نا داپارسا است ءِ پرغار کہ اوفک تو ''تلار'' ءِ ہچ خوانپسہ و لے راستکی دائس کہ او بندغ آتیکن تلار ہر ہفتہ غا ہنا کہ و اوفک اونا نوشت آتیا کمنٹ ہم کریرہ۔ داکان بیدس پین ہم کہی ہندن ءِ واقعہ اریر کہ براہوئی زبان و ادب نا پن آ پن کٹوک و آسرات زند اس تدیفوک آک بولی نا بابت نا استی تے ودی کننگ نا سوب مسر و لے ''تلار'' تون اوار تلار نا خوانوک آک ہم مونی گام خلسا کریر۔ و اوفتا است بڑی و حوصلہ افزائی نا تینے وخت اس ہم آہری خیال کتوس۔ متنگ کیک کہ نن است بڑی کڑزپرون ہم ولے براہوئی میڈیا است بڑی تا حقدار ءِ۔ و داراستکی ءِ بی ایم نا ٹیم ورک ہم داسہ سرپند مسنے کہ بیرہ است بڑی تے کننگ اٹ کاریم مفک، و دا راج آن غاو کننگ ہم مفک۔ دا خیال ءِ مونی درسا او اسہ وار ولدا اسہ ہندن ءِ وخت اسے آ تینا کاریم کن پرعزم خننگک ہراتم او تینا اِرا سال ءِ پورو کننگ اٹی ءِ۔

☆☆☆☆☆

بولی

بولی نا بارہ ٹی چاہندار آ تا خیال آک

محمد اقبال ناظر

تدوکا وخت انا بولیک ہرا اینو تاریخ نا بشخ اس جوڑ مسنو۔ تینا جاگہ غا لسانیات نا ماہر آک دنیا ٹی ساڑی بولی تا گونشت ءِ ہم خڑک خڑک ہفت ہزار پارہ۔ یعنی کروڑ آ بندغ آک اینو ہم ہزار آ بولی تیٹی نہ بیرہ ہیت وگپ کیرہ بلکہ دافتیان گیشتر نوشت وخوان نا ہم ذریعت اریر۔ بے شک دا اسہ بھاز بھلو گونشت اسے۔ ہرادے پایان کننگ نہ بیرہ اسہ مشکل ءِ کاریم اسے بلکن داخہ در بھلو کچ اسے ٹی ساڑی بولی تا باروات است است آ و جتا جتا معلومداری و چاہنداری دوئی کننگ اوڑان ہم زیات مشکل ءِ۔ ہندا سوب آن بولی نا ماہروزانت کار آک دا ردات آ سانی ودی کننگ کن وخت اتون اوار اوار تینا وڑ اٹ منہ بولی ءِ اسہ کڑدہ سے ٹی اوڑدہ کرسہ اسہ خاہوت اسے نا پن آ اوار کننگ آن گڈ ہندا بنداو آ اوفتا تاریخی' علمی و سائنسی جاچ ءِ ہلنگ نا کوشست کرینو۔ بولی تے کڑدہ و کڑدہ غان گڈ خاہوت آ تیٹی بشخوک آ ڈٹ و ڈول ءِ لسانیات نا بولی ٹی بیانیہ لسانیات و تقابلی یا تاریخی لسانیات نا پن تننگانے۔

بیانیہ لسانیات نا ردات بولی تا وار پہ وار ردوم نا جاچ و تقابلی صورت آن ودی مروکا حالیت و بنداوی اصول آ تا مطالعہ ءِ کننگک۔ ہندن تقابلی یا تاریخی لسانیات بولی تا راہندی شِفی بڑزی' تاریخ و تین پتین نا سیالی واوار انگا بنداوی آ خاصیت آ تا تقابل نا مطالعہ نا پن ءِ۔ داڑان بیدس داردات صوریاتی یا نسبتی نا اصطلاح آک ہم پنی ءِ۔ دن تو لس وڑ اٹ دنیا نا بولی تے دو سَد کڑدہ وہشت بھلو خاہوت' ہندیورپی' سامی' ہندچینی' منڈا' امریکی' بانتو' ملایا و دراوڑی ٹی بشخنگک۔ و ایلو بولی تے ہنداتیان اسہ نہ اسہ خاہوت تون گنڈ ننگک۔ و لے داڑے نن دا ہم پان کہ بولی تا خاہوت آ تا بشخ و پانٹ داوخت اسکان گڈیکو شکل اٹ مونی بتنگ کتنے۔

مطلب دا کہ داڑے بیدس منہ خاہوت آن ماہر آ تا نیام اٹ ٹھنداری خننگک۔ ودا ردات اینو ہم علمی و تاریخی بنداو آ تیا پٹ و پول برجاءِ ہندن اگہ نن وخت اس دا ردات اینو اسکان نا مروک انگا۔ پٹ و پول نا جاچ اس ہلنگ و دا درک خلنگ خوان کہ دانا بنا ہراتم وامر مس و دا باروات چاہوک آ ک انت انت نظریہ مونی ایسُو۔ بولی تے ہرا ہرا بنداو آ ہرا کڑدہ و خاہوت اٹ بشخنگانے تو داڑکن یقینی وڑ اٹ ننے تاریخ نا پنہ غاتے ہڑسہ بھاز پدی ہنوئی تمک۔ چاہوک آک دا تاریخی سفر ءِ چار دہ میکو صدی آن بنا کیرہ۔ مطلب دا کہ بولی تا باروات با قاعدہ چاہنداری و معلومداری نا علم انا بنا ہندا صدی آن مریک۔ ودانا اعزاز ءِ ماہر آک دنیا نا پنی آ اطالوی شاعر دانتے ءِ ایترہ۔ ہرا اولیکو وار 1303 ءِ ٹی بولی و بولی تا خاہوت آ تا کنڈ آ اشارہ کرے۔ و دا ردات اسہ پوسکن ءِ بنداو اس تخا۔

دانتے اولیکو وار اطالوی و فرانسیسی ءِ اسہ کڑدہ' اسہ خاہوت نا بولی پارے داڑان بیدس دانتے ہمو شاعرئس ہرا دنیا ءِ ادبی و لس بولی نا تصور ءِ ہم تِس۔ داڑان پد وخت اتون اوار اوار داردات مچے بھاز کاریم ضرور مرسہ ہنا ولے دا باروات پٹ و پول و کاریم سہی معنہ اٹ اژدہ میکو صدی آن بناء ہلیک۔ ہندا صدی نا اسہ پنی ءِ ماہر لسانیات اس کہ اونا پن لینیئز ءِ او بولی تا اسہ نسبی ءِ راہند اس مونی اتیک۔ ہندن لینیئز یورپ' ایشیاء' افریقہ و امریکہ نا بولی تے ہم اصل قرار ایتک۔

جرمنی نا اسہ ماہر لسانیات اس کہ اونا پن فریڈرک فان شلیگل ءِ او بولی تے نسبی و صوریاتی بنداو آ تیا کڑدہ غا تیٹی بشخک۔ و لے اونا بھلا ایلم اے ڈبلیو شلیگل داکل آن جتا بولی تے بیرہ مسہ کڑدہ غا تیٹی بشخک۔ اے ڈبلیو شلیگل اولیکو کڑدہ ٹی ہمو بولی تے تخک ہرا بیرہ اسہ رکنی ءِ بولی پانگرہ۔ و اوار ٹمیکو ءِ سبقلاحی و مستمیکو ءِ اشتقاقی نا پن ایتک۔ پدا مستمیکو کڑدہ ءِ پین اِرا جاگہ غا ترکیبی و تحلیلی نا پن اٹ بشخک۔

ڈنمارک نا ماہر لسانیات ریسک اولیکو وار 1814 ءِ ٹی بولی تا تین پتین نا سیالی نا اصول آ تے پیش کرسہ بولی تے اوفتا گرامر تا بنداو آ اسہ کڑدہ و خاہوت نا نظریہ ءِ مونی اتیک۔ اونا پانگ ءِ کہ بولی تا گرامر نا است متنگ اوفتا ''اسہ خاہوت'' نا کل آن بھلا سند متنگ کیک ریسک اولیکو وار ہندیورپی و فنش بولی تا گروہ بندی ءِ ہم کرے او ہندیورپی خاہوت نا بولی تے شش جاگہ غا بشخک ہراداوڑ ٹی ءِ۔

1-انڈین (ہندوستان نا بولیک)
2- ایرانک (فارسی' آرمینی و اوستیک بولیک)
3- تھریئسین (یونانی' لاطینی)
4- سرمائسین (لٹیک' سلاوی)
5- گاتھک (جرمانک' اسکنڈی نیوین)
6- کیلٹک (برطانوی' گیلک)

داڑان بیدس ریسک ہمو ماہر ءِ ہرا اولیکو وار دراوڑی بولی تے سنسکرت آن جتا کرے۔

جرمنی نا اسہ پین ماہر اس کہ اور یسک نا ہم سن ہم ارے ''فرانز بوپ'' ءِ اونا دا رد اٹ تینا جتاءِ نکتہ نظر اسے۔ بوپ بولی تے لسانی بنداو آ مسہ جاگہ غا بشخک اونا خیال ءِ کہ بولی تا اولیکو وڑ یا کڑدہ ہمودے ہرا اسہ رکنی ءِ دا ڑکن او چینی بولی تا مثال ءِ ایتک۔ ہرا گردان نا عمل آن نا بلد ءِ۔ وار ٹمیکو وڑ ہمو بولی تے پائک ہرا مریرہ تو مسہ حرفی و لے اوفتا مادہ غا ک ارا حرف آ اوار مریرہ۔ اودا اوفتا مصوتہ غاتا بدلی آن پوسکن ءِ کلمہ ہم جوڑ مریک۔ ودا قاعدہ غا ہم پورو بریرہ۔ دا کڑدہ ٹی او سامی بولی تے شاغک۔ ہندن مستمیکو بولی تا وڑ ہمو کڑدہ ءِ پائک ہرافتا مادہ غاک تو اسہ رکنی مریرہ و لے ترکیبی و تعریفی صلاحیت تخرہ۔ دافتیٹی تعمیری کلمہ یا سابقہ و لاحقہ غا تا استعمال ہم مریک۔ داکڑدہ ٹی ''بوپ'' ہندیورپی و ایلو ہموکل بولی تے اوار کیک ہرا فک اولی و ارٹمیکو کڑدہ ٹی بتنگ کپسہ۔

ہندن ولیم فان ہمبولٹ ہم جرمن نا ماہر لسانیات اسے او بڑزکو ماہر آ تا دورانا پن اسے۔ اونا پانگ ءِ کہ بیدس چینی بولی آن کہ اودے گرامر اف ایلو بولی تا مُسہ صورت متنگ کیرہ ہمبولٹ دا وڑتیان اولیکوءِ اشتقاقی یا تعریفی ارٹمیکو ءِ امتزاجی' اتصالی' تالیفی یا ارتباطی و مستمیکو ءِ انضمامی نا پن ایتک۔ ہندن ہمبولٹ نا نظریہ غان خڑک خڑک اسہ پین نظریہ اس آگسٹ فریڈرک پاٹ پیش کیک۔ او بولی تے چار کڑدہ انفرادی' تالیفی' تعریفی و انضمامی نا پن اٹ بشخک۔ ہندن اسہ پین پن اس آگسٹ شلیخر نا ہم ارے او ہم بولی تا بشخ و پانٹ خڑک خڑک بڑزکو وڑ اٹ کیک۔ اونا باروات دا پانگ کہ شلیخر دنیا نا ایلو بولی تے تو صوریاتی وڑ اٹ و لے ہندیورپی خاہوت ءِ نسبی بنداو آ تیا بشخک۔ ہندن گدرینکو کا وخت انا ماہر آتیان بیدس اینو نا دور انا ماہر و چاہندار آک داردات جتا جتا ءِ نظریہ مونی اتیرہ۔

مثال نا وڑ اٹ پنی آ فلسفی علی عباس جلالپوری کہ دنیا نا بیرشتی زند و بود ءِ بھاز خوڑتی اٹ جاچ کیک اونا پانگ ءِ کہ بولیک دنیا نا بار بھلا نسل سامی' مغولی' حبشی' و آریائی نا ردات بشخوک ءِ۔ او پدا ایلو بولی تے ہندا خاہوت آ تا شاخ سرپند مریک۔

ہندن پروفیسر خلیل صدیقی کہ دا دور انا اسہ پنی ءِ ماہر لسانیات اس چاہنِک او ہم داردات پک ءِ گونشت مونی اتیک۔ او تینا کتاب ''زبان کیا ہے'' ٹی بیرہ گڑاس پنی آ خاہوت آتا زی آ بحث کیک ہرافتیٹی ہندیورپی (ہند ایرانی' ہند آریائی' جدید ہند آریائی) دراوڑی و سماجی خاہوت آک اوار ءِ۔

داڑان بیدس ڈاکٹر فرمان فتح پوری ہم بولی تے بیرہ مُسہ خاہوت آریائی' سامی' و تورانی نا پن اٹ بشخ و پانٹ نا نظریہ نا قائل خننگک۔

یقینی وڑ اٹ داوڑ انا بشخ و پانٹ آن بولی تا خاہوت آ تا پک ءِ گونشت مونی بفک و لے داڑے داہیت ضرور نمہ دار مریک کہ دا کل عمل آن بولی تا باروات چاہنداری و معلومداری نا علم اٹی ودکی مسُنے۔ و دا عمل اینو سائنسی بنداو آ تیا پین مُستی روان ءِ۔ ہراڑان دا امیت ودی مریک کہ بروکا وخت اٹی دا ویل ایسر مرو و دا ردات بشخ و پانٹ نا اسہ جوان ءِ و مستند ءِ عمل اس مونی برو۔

انسانی تاریخ

غفور جان ساسولی

انسانی تاریخ اٹ انسان مدام راجی و روحانی غلامی یا جبریت (Compulsineness) آن یا پدا جبلت (Instinct) نا کانود نارد اٹ تینے ''آجو'' کننگ نا جہد و کوشست کرینے۔ ہنداوڑٹ انسان تینا ''ارادہ'' و کرداریت (Behavcourism) و ''اختیار'' نا دا گرج ءِ زندانا مسخت پُہہ مریک۔ ایلوکنڈ آن ہنداسوج ناورندی ءِ ہرفلاسفرو ادیب تیناعلم و تحقیق نا یا نظریہ وتصور (Conceptand Faith) نا ردٹ تتنگ کن زندانا غٹ پالوتے بحث کرینو۔ اسہ دانشوراسے ناخڑک آ کہ ''زند'' بیدس ''مسخت وارادہ'' سے آن وجوداٹ بسُنے ہنداوڑ زندانا ہچو مسخت اس ہم متعین متنگ کپک''۔ چنگیز و ہلاکو کونو ذہن تخو کو بندغ تینا نظرات ''زند'' بے کچ بندغ آ تا باہ تتنگ نا سرسوبی نا بیرک ءِ خلنگ ایلو تا مرک ءِ تینا زندانا ماڑی اڈ تتنگ اٹ خوش و مست مریک......! ہر غلام ذہن نا زندانا مسخت تینا تینا آقا تا زند انا تقلید کننگ مریک' ہر غلام استحصالی راج نا پڑزہ و بشخ متنگ خواہک اوفتا نظریہ و تنغک تھنک ٹینک اس' وزیرو سیکرٹری اس' راج دشمن کڑداراس متنگ کن بے قرار و بے سُد مریرہ و ہندن ہرغلام راج نا بندغ آک تینا خنوکا تغ تیکن تعبیر آن ہورک مرسہ کیرہ۔ ہنداوڑٹ کس دولت اٹی عزت و پنی متنگ نا شونک اٹ دربدر مریک تو کس اس ادب و آرٹ نا صلاحیت نا ذریعہ آن راج اٹ جوش و جوزہ نا زندانا مسخت ءِ دوئی کننگ خواہک و دا مسخت ارادہ آن پاش مریک ''ارادہ'' نا باروٹ قرآن پاک اٹی بریک (انّما الاعمال بالنیات) یعنی عمل نا دار و مدار نیت ارے۔ عربی زبان اٹ نیت ارادہ ءِ پارہ۔ ارادہ بنیادی وڑ و ڈول اٹ اسہ بھاز شابیت ءِ مطلب و مفہوم تخوکو لوز اس ارے۔ ہرا رجحان و رویہ ءِ تینا پارہ غا اسہ دائرہ سے ٹی اتیک و جبلیاتی اعتبار اٹ گرج نا ہم نمائندگی ءِ کیک۔ ہرا بندغ دریاب و مش آن ایپار متنگ نا ارادہ کپک (ارادہ کننگ' ارادہ ءِ تینا دماغ اٹی تیار کپک) گڑا تو یقینی وڑٹ او ہمو ہندآ مدام سلوک مرو۔ ارادہ ہم تو انسانی تجربہ و عقل نا جوہر حقیقی ارے ہرا گرج آ تا گرنگ ہلوکا ویل آتے ایسر کیک اول ''دماغ'' ولدا ''ذہن'' و ''عقل'' نا کڑمبی و شابیتی نا دائرہ کار ءِ تالان کیک۔ ''وجود'' نا متنگ (نہ متنگ) ءِ ارادہ آن بیدس ہچو ''عمل'' اس تینا مسخت اسکان سرمتنگ کپک مسخت اسکان یا مسخت اسے دوئی کننگ ءِ اونا پورا متنگ اسکان ہچو گڑاس سرسوبی نا دعوت اس تتنگ کپک۔ ہندا سوب ءِ کہ صوفیک صدی تیان ''عشق ءِ عقل نا بیوسی تیان تصور نا ذریعہ تون لاشعوری وڑٹ عقل ءِ ارادہ نا حقیقت منرہ۔ اوفک ارادہ و عقل نا تین پہ تینی ءِ ''یا گون متنگ نا عمل'' ءِ تجربہ و مشاہدہ نا کسوٹی ایتسہ پارہ کہ ہر اوخت انسان نا عقل (یعنی مخصوص دور انا مخصوص دانائی) اسہ خاص زمان و مکان اٹی ویل آتے ایسر کننگ آن جواب تے۔ یعنی کہ ہراوختا و ہراڑے ''انسانی اختیار'' نا دائرہ کم مریک و عقل حالت آ تیان پدا رسینگک و ہرا واراوتے پوسکن ءِ شکست اسے نا گمان نظر بریک تو ہمو وختا ''ارادہ نا قوت'' مسخت اسے آ سرمتنگ اسکان ویل آ تا بھلا مرحلہ ءِ پورو کیک۔ ''ارادہ'' عقل نا پوسکنا تجربہ نا لمبہ ءِ بڑز کرسہ اودے منطقی جواز و سبب آتے پٹنگ آ راضی کیک دُنکہ مُست انا الف لیلائی کسہ غا تا ذریعہ آن بال کننگ نا خواہش نا تصوراتی خیال آک یا اینو نا پوسکن آ ارادہ نا عملی دروشم نا نظریہ ''بگ بینگ'' نا اسہ انقلابی ءِ تجربہ اس نظر آن گدرینگک ہرا انسانی سوچ نا ارادہ غاتے اسہ تجرباتی و تجزیاتی پوسکنی نا پارہ غا (سائنسی پس منظرات) گام اس ارے۔ ہندا وڑ جتا جتا علم تا وسیلہ غان سرسوبی نا ارادہ مکمل دروشم اٹی ننے آ درشان متنگ اٹی ءِ۔

EXTENSION OF DATE

With reference to extension of Tender opening date for IMPROVEMENT/REHABILITATION OF B/T ROAD FROM NALL CITY TO DHAL CHANNAL TEHSIL NALL DISTRICT KHUZDAR published on 03-05-2023 in daily newspaper having PRQ No.3590/02-05-2023, the Tender opening date was scheduled on 18-05-2023, hereby the Tender Opening date extended till 25-05-2023. The Tender will be open on 25-05-2023 at 1:00 PM.
Other term and condition will be same.

EXECUTIVE ENGINEER ROADS
CW, PP& DISTRICT
KHUZDAR

PRQ No.3896/17-5-2023
www.dpr.gob.pk @dpr_gob dprgob @dgpr.balochistan

شیڈول برائے انٹرویو خالی اسامیاں

ان تمام امیدواران جنہوں نے گریڈ 1 تا 4 [illegible] روزنامہ جنگ اشتہار نمبر PRQ No. 2887/10-03-2023 [illegible] کو مطلع کیا جاتا ہے کہ ان کا انٹرویو 26-05-2023 بوقت 10 بجے صبح ڈپٹی کمشنر آفس میں منعقد ہوں گے لہذا تمام امیدواران شیڈول کے مطابق ہمراہ اصل کاغذات [illegible] کمیٹی کے سامنے انٹرویو کیلئے پیش ہو جائیں۔

ڈپٹی کمشنر نوشکی

PRQ NO.3903 17-05-2023

ٹینڈر نوٹس

[illegible] Purchace of Medicen & Repaird [illegible] of Building [illegible] 29-05-2023 [illegible] 10 [illegible]

ڈپٹی ڈائریکٹر لائیو اسٹاک [illegible]
فون نمبر: 0833-9230014

PRQ NO.3904 17-05-2023

NOTICE INVITING TENDER

The Executive Engineer Public Health Engineering Division Washuk invites sealed Percentage rate tenders based on composite schedule of rates 2018 GOB from interested contractor/firms for Solar Work mentioned below. Bid Security 2% Estimated cost :-Time limit 45 days for each work.

S. NO.	NAME OF WORK	E/COST	E/MONEY	T/FEE
1.	WSS WITH SOLAR SYSTEM AT DIFFERENT VILLAGES OF WASHUK AND SHAOGARI WASHUK PSDP # 5451 (SOLAR)			
i	Package – I TSE222305321903	9395968/-	188000/-	3000/-
ii	Package – II 16 Nos TSE222305322023	14933954/-	298700/-	3500/-
iii	Package – III 14 Nos TSE222305322073	13067236/-	261500/-	3500/-
iv	Package – IV TSE222305322103	12863345/-	257267/-	3500/-
2	WSS SOLAR SYSTEM IN DIFFERENT VILLAGES OF BASIMA TEHSIL WASHUK PSDP # 5454 (SOLAR)			
i	Package – I TSE222305322183	8143814/-	162900/-	3000/-
ii	Package – II TSE222305322193	17617440/-	352400/-	3500/-
iii	Package – III TSE222305322223	11200488/-	224000/-	3500/-

The procurement shall be carried out in accordance with Balochistan Public Procurement rules, 2014 **Eligibility:-** The Firm/Company must have valid registration with Pakistan Engineering Council in relevant category with renewal up to 30th June 2023, registration with tax authorities i.e. (NTN, sales tax & BRA Department) who are registered suppliers and are active tax payers list (ATL) of FBR, An affidavit showing the contractor is not blacklisted, the contractor must submit proof of their file tax returns. In Solar the Firm must have PEC code i.e EE 11 (Solar) – EE 11 (Solar Energy) - EE 11 (Solar Installation) – EE 11 (Solar System) - EE 11 (General Electrical Work) - EE 11 (Solar Works), ISO 9001, 2015 CERTIFICATE, ISO 9906, AEDB Certificate, Electrical Contractors Certificate, Turnover At Least 500 Million, Three Work Order Of Similar Nature Upto 40 Million Each, Dealership Certificate With Purchase, Bank Certificate. Authorized representative of company will only be allowed, having a specific Authorization letter for the Schemes mentioned above. (The Authorization letter/ deed must be provided on Non- Judicial Stamp Paper Valuing Rs. 100, duly attested by first class Magistrate). Joint venture is not accepted. Contractor should down load tender document by self. The Contractor shall provide Port Clearance certificate. The shipment document verification. Letter of credit (LC) / Iqra Chargers / Bill of Landing. All documents should be provide in original to the undersigned. **Method of Procurement:-** Singe Stage, One Envelope Procedure Bidding/Tender Documents: (i) **Issuance:** Tender document will be issued to Manufacturer/Authorized Dealer/Firm after publication of notice at BPPRA web site after presentation of above said criteria and tender fee (non-refundable) of **Rs. 3000/- & 3500/-** in shape of green challan form deposited in NBP Washuk under head of account C-2725-02. (ii) 2% of estimated cost earnest money/security deposit refundable, till submission date and time which can also be viewed on www.bppra.org.pk. **Note:** It may be noted that no pay order will be accepted./ entertained and firms complete title/ name should be written on the call deposit. **Submission:** The bidding documents duly filled along with supporting documents must be delivered on or before **02-06-2023 till 10:00 AM**
(iv) Opening: Tender will be opened on **02-06-2023 at 11:00 AM** before procurement committee in the presence of Manufacturers/ firms/ Company or their authorized representative/ agents.
(v) place of issuance inquiries and opening will be: Address: Office of The Executive Engineer PHE Division Washuk Telephone No: 0847520120 Email Address: engrjameelahmed@gmail.com
Fax No: 0847520120

EXECUTIVE ENGINEER PUBLIC HEALTH
ENGINEERING DIVISION WASHUK

PRQ No.3906/18-05-2023
www.dpr.gob.pk @dpr_gob dpr.gob @dgpr.balochistan

......گوادر' وزیراعظم شہباز شریف تون وزیراعلیٰ بلوچستان میر عبدالقدوس بزنجو اوڑ دہی کننگ اٹی ءِ قومی اسمبلی نا باسک سردار اختر جان مینگل ہم ساڑی ءِ

وزیراعظم محمد شہباز شریف وایران نا صدر ابراہیم رئیسی نا اوڑ دہی

اسلام آباد (اے پی پی) وزیراعظم محمد شہباز شریف و ایران نا صدر ابراہیم رئیسی ہڑتوم آ کنڈ آ تا تعلقداری وخاص وڑاٹ واپار نا مون آ دننگ آ سرجمی اٹ گپ وتران کرینو۔ وزیراعظم آفس نا میڈیا ونگ آن جاری بیان نا رداٹ پاک ایران سیم آ ''مند پشین بارڈر مارکیٹ'' نا بنا آن پد ہڑتوم آ راہشون تا ڈل آتون اوار اوڑ دہی مس۔ پاکستان نا ڈل اٹی وزیرخارجہ بلاول بھٹو زرداری، بنجائی وزیر توانائی انجینئر خرم دستگیر خان، بنجائی وزیر حوالکاری و شینکاری مریم اورنگزیب، وزیر مملکت پیٹرولیم ڈاکٹر مصدق ملک، وزیراعلیٰ بلوچستان عبدالقدوس بزنجو، بلوچستان نیشنل پارٹی نا سروک سردار اختر مینگل، بلوچستان عوامی پارٹی پارلیمنٹ نا باسک سردار خالد حسین مگسی وزبیدہ جلال ئسک اوار ئسر۔

صنوئی شونداری شاہراہ تا تفنگ تون گنڈوک ءِ علی اکبر بلوچ

مرانگا علاقہ غا تا رابطہ ہندا شاہراہ تا سوب آن منتگ کیک' اگہ شاہراک جوان مسر تو صوبہ نا کیہی ویل آ ک ایسر مریرہ

ساڑی صوبائی حکومت صوبہ ٹی شونداری ڈٹ آتے اولیت تتنگ اٹی ءِ، سیکرٹری مواصلات وتعمیرات

کوئٹہ (خ ن) سیکرٹری مواصلات وتعمیرات علی اکبر بلوچ نا کماشی ٹی پی ایس ڈی پی 2023.24 ڈ آتے ٹی اوار روڈ سیکٹر نا بابت ڈویلپمنٹ سب کمیٹی نا جاچ دیوان اڈہلک' دیوان اٹ صوبہ نا چندی روڈ سیکٹر نا بابت شونداری ڈٹ آ تا سرجم جاچ ءِ ہلنگا' داوخت آ چیف انجینئر ڈیزائن محکمہ مواصلات و تعمیرات سجاد بلوچ ومحکمہ مواصلات وتعمیرات نا برزکو کمادار آتون اوار محکمہ خزانہ محکمہ پی اینڈ ڈی و پی اینڈ ڈی سیل انا نمائندہ غاک ہم ساڑی ئسر۔ داوخت آ صوبائی سیکرٹری مواصلات وتعمیرات علی اکبر بلوچ پارے کہ صوبہ ٹی شونداری وشونہالی نا دارومدار شاہراہ تا تفنگ وانفراسٹرکچر نا گچینی آ ٹے' صوبہ نا مرانگا علاقہ غا تا رابطہ ہندا شاہراہ تا سوب آن منتگ کیک' اگہ شاہراک جوان مسر تو صوبہ نا کیہی ویل آ ک ایسر مریرہ' ڈنکہ زمیندار تا ویل آ ک' تعلیم دوئی کننگ نا بابت کیہی ویل آ ک تینٹ ایسر مریرہ۔ او پارے کہ شاہراہ تا جوان منتگ آن الس وصوبہ غا مثبت زہم تمک' جوان وسوگو مواصلاتی نظام نا صوبہ نا زرگزرانی شونداری ٹی اہم ءُ کڑدار اسے۔ مواصلاتی نظام اٹ گچینی آن صوبہ نا کل ضلع غاتے ٹی شونداری وشونہالی بریک۔ او پارے کہ ساڑی صوبائی حکومت صوبہ ٹی شونداری ڈٹ آتے اولیت تتنگ اٹی ءِ۔ سیکرٹری مواصلات و تعمیرات شونداری ڈٹ آتیا کاریم نا ترندی ءِ پین تیز کننگ نا پارت کرسا پارے کہ تعلقدار ڈٹ آتے زوت پورو کننگے تا کہ ڈٹ آتیان صوبہ نا الس ءِ فائدہ منتگ تون اوار شونداری نا عمل ہم مونی ہنگ کے۔ او پارے کہ چِ آ صوبہ ٹی بنداوی بنچر نا گچینی کن گام گیج کننگے۔ او پارے کہ صوبہ نا شونداری کن ساڑی حکومت وزیراعلیٰ بلوچستان میر عبدالقدوس بزنجو نا کماشی ٹی کل وسیلہ غاتے کاریم اٹ اتنگ اٹی ءِ۔ سیکریٹری مواصلات وتعمیرات پارے کہ صوبہ ٹی انفراسٹرکچر نا گچینی کن ارب آ روپئی تا شونداری ڈٹ آتیا تیزی اٹ کاریم برجاءِ ہرا فتا پورو منتگ آن علاقہ تی شونداری وشونہالی بریک۔

......مند' وزیراعظم شہباز شریف بجلی فراوان کننگ نا پروجیکٹ نا دود آن تران کننگ اٹی ءِ

پی ٹی آئی نا مرید کے ٹی جلسہ نا موکل تفنگ نا برخلاف درخواست سرتننگا

لاہور (اے پی پی) لاہور ہائی کورٹ تحریک انصاف ءِ مرید کے ٹی جلسہ نا موکل تفنگ نا برخلاف درخواست ءِ پیدی ہلنگ نا بنداو آ سرتس۔ لاہور ہائی کورٹ نا جسٹس عابد حسین چھٹہ ضلع شیخوپورہ نا صدر عمر آفتاب ڈھلوں نا درخواست آ سماعت کرے ہرانٹی ضلعی انتظامیہ نا کنڈ آن جلسہ نا موکل تفنگ نا گام ءِ چیلنج کننگانے۔ سماعت اٹی درخواست گزار نا وکیل پارے کہ ملکی حالیت آ تا رداٹ جلسہ ءِ منسوخ کرینے۔ ہندا سوب آن درخواست ءِ پیدی ہلنگ نا موکل تتنگے۔ عدالت خواست ءِ منظور کرے۔ درخواست اٹی پیدواری کننگا کہ تحریک انصاف مرید اٹی جلسہ کننگ نا پڑو کرے وجلسہ کن انتظامیہ ءِ درخواست تس ولے تحریک انصاف ءِ جلسہ نا موکل تفنگ انگ ءِ۔

اینٹی نارکوٹکس فورس انا چِ آملک اٹی منشیات تو رکارروائی، بھلو کچ اسے ٹی منشیات دوئی

راولپنڈی (اے پی پی) اینٹی نارکوٹکس فورس چِ آملک اٹی منشیات تو رکارروائی تیٹی بھلو کچ اسے ٹی منشیات دوئی کرے۔ اے این ایف ہیڈ کوارٹر راولپنڈی آن جاری بیان نا رداٹ اے این ایف نا منشیات نا برخلاف سرسہب کارروائی تا چرجوئی برجاءِ۔ پنچ شنبے نا دے آ پشاور اٹی کارخانو مارکیٹ نا خڑک اودیم حوال آ کارروائی کرسا ہنگو نا ہنکینی 2 دوبہ دار آتیان 45 ہیرون آن پُر کپسول دوئی کننگا وخت اس کہ اسہ پین کارروائی اسے ٹی جمال آباد روڈ نا خڑک 54 کلو چرس دوئی کننگا۔ لاہور جوہر ٹاؤن اٹی اسہ کارروائی اسے ٹی 93 نشئی ءُ گولی دوئی کننگا و لاہور نا ہنکینی دوبہ دار اسے دزگیر کننگا۔ ترجمان اے این ایف پارے کہ دزگیر دوبہ دار آتا برخلاف منشیات تو را یکٹ انا رداٹ مقدمہ درج کرسا جاست وپاست نا بناءِ کننگانے۔

34 می نیشنل گیمز، پاک آرمی و نیوی 7،7 گولڈ میڈل ہلسا غٹ آن مون آ

کوئٹہ (اے پی پی) 34 می نیشنل گیمز نا مقابلہ غاتیٹی پاک آرمی و نیوی 7،7 گولڈ میڈل ہلسا غٹ آن مون آتو۔ آرمی 7 گولڈ آن بیدس 11 سلور و 1 براونز میڈل اس ہم کٹانے وخت اس کہ نیوی 7 گولڈ میڈل آتیان بیدس 6 سلور و 6 برانز میڈل کٹانے۔ واپڈا داتم اسکان 4 گولڈ و 2 سلور میڈل دوئی کرینے ہندا وڑ ایئر فورس داتم اسکان 1 گولڈ و 3 براونز میڈل کٹانے، ایچ ای سی داتم اسکان 1 سلور و 5 برانز میڈل دوئی کرینے۔ مقابلہ غاتیٹی پنجاب 1 سلور و 1 برانز میڈل اس کٹانے، خیبر پختونخوا داتم اسکان 2 برانز یڈل کٹانے، سندھ داتم اسکان 1 برانز میڈل اس کٹنگ اٹ سرسہب منتگ کرینے، مہماندار بلوچستان نیشنل گیمز اٹی داتم اسکان میڈل کٹنگ اٹ بے سہب، پولیس، ریلوائی، گلگت بلتستان، آزاد کشمیر واسلام آباد ہم ہچ ءُ میڈل اس کٹنگ کتنو۔

پاکستان کوسٹ گارڈ انا کارروائی، بھلو کچ اسے ٹی منشیات دوئی

کوئٹہ (اے پی پی) پاکستان کوسٹ گارڈ ءِ اودیم ذریعہ اٹ حوال ملا کہ اورماڑہ نا علاقہ اشپیاق (بلوچستان) آن بھلو کچ اسے ٹی منشیات سمندر نا کسر اسمگل کننگ انگ ءِ، ہرادے مون آ تخسا ڈائریکٹر جنرل پاکستان کوسٹ گارڈ تعلقدار کمانڈر ءِ تینا علاقہ ٹی چیکنگ ءِ پین سخت کننگ نا پرمان جاری کرے واسہ ٹیم اس اشپیاق نا علاقہ ٹی گشت اکن ٹہیفے۔ چیکنگ اٹی اشپیاق نا علاقہ ٹی موبائل گشت پارٹی 680 کلوگرام برزکوکوالٹی نا چرس دوئی کرے ہرافتا مالیت جہانی مارکیٹ اٹی 11.34 ملین ڈالر جوڑ مریک۔ یات سلے کہ دا چرس سمندر نا کسر پیشن نا ملک آ اسمگل مروئی ئسک۔ پاکستان کوسٹ گارڈ چرس آتے ہلسا دوبہ دار آتا پٹنگ نا بناءِ کرے، یات سلے کہ پاکستان کوسٹ گارڈ ہروڑ نا منشیات و اسمگلنگ نا تو ننگ کن ہروخت لگوک ءِ۔ و راج ءِ منشیات آن مرتخنگ اٹ تینا کڑد ءِ ادا کرسا کیک۔

پاک ایران آجو واپار نا معاہدہ ءِ زوت پک کننگک

شہباز شریف

بارڈر مارکیٹ نا جوڑ کننگ و پوسکن آ ٹرانسمیشن لائن آن پاک ایران سنگتی سوگو مریک، تین پہ تینی واپاراٹی ودکی مریک، وزیراعظم

ہڑتوم آ ایلم واسلامک ملک واپار، زرکاری، انفارمیشن ٹیکنالوجی، کشت وکشار وزرگزران نا ارٹ میکو بشخ اٹی اسہ ایلو تون کمک کیرہ، گپ وتران

ردیگ (اے پی پی) وزیراعظم محمد شہباز شریف پارینے کہ پاکستان وایران نا نیام اٹ آجو واپار نا معاہدہ ءِ زوت گڈ کیو دروشم اس تتنگک، ایران نا صدر تون واپار، زرکاری، انفارمیشن ٹیکنالوجی، کشت وکشار، شمسی توانائی و زرگزران نا ایلو بشخ آتیٹی کمکاری نا مون آ دننگ آ سرجمی اٹ گپ وتران مسنے، بارڈر مارکیٹ نا جوڑ کننگ و پوسکن آ ٹرانسمیشن لائن آن پاک ایران سنگتی سوگو مریک، تین پہ تینی واپاراٹی ودکی مریک وداڈٹ ہڑتوم آ ملک آتا الس نا شونداری و شونہالی کن مزل نا نشان مریک۔ اوداخیال آ تا درشانی ءِ پاک ایران سیم آ سرکڑدہ غا تون گپ وتران کرسا کرے۔ وزیراعظم پارے کہ ایران نا صدر ابراہیم رئیسی تون تین پہ تینی است خواہی نا غت امور تیا مفید و سرجمی اٹ گپ وتران مسنے۔ ہڑتوم آ پلوآ تیان سنجیدگی وخلوص اتون دسا ہیت آ برملا درشانی ءِ کننگا کہ ہڑتوم آ ایلم واسلامک ملک واپار، زرکاری، انفارمیشن ٹیکنالوجی، کشت وکشار وزرگزران نا ارٹ میکو بشخ اٹی اسہ ایلو تون کمک کیرہ۔ آجو واپار ءِ زوت گڈ کیو دروشم اس تتنگک۔ داطے مسنے کہ ایران آن بجلی نا فراوانی ٹی بھلو گنجائشت اس ارے داٹی ہم تین پہ تینی کمکاری ءِ مون آ دننگک۔ وزیراعظم پارے کہ اونا سلاہ تیا ایرانی صدر باوری کرفینے کہ شمسی توانائی نا بشخ اٹی ہڑتوم آ ملک آتا نیام اٹ کمکاری ءِ ترندی اٹ مون آ دننگک انتئے کہ داٹی بھلو گنجائشت اسے۔ وزیراعظم پارے کہ او اوڑ دہی ٹی سی پیک نا بابت مثبت سلاہ پیش کرینے۔ ننا نیام اٹ جوان ومثبت گپ وتران مسنے وداڑا عمل درآمد کن ترندی اٹ گام گیج کننگک۔ وزیراعظم پارے کہ اینو مند۔پشین۔ بارڈر مارکیٹ نا بناءِ کننگانے۔ داڈٹ آن ہڑتوم آ ملک آتیٹی وعا پار ودک۔ کیہی علاقہ غاتیٹی شونداری و شونہالی بریک۔ داڑے واپاری ہند جوڑ مریک۔ ہرافتا کمک اٹ واپار مرسا کیک۔ دا ہمو ہدف آ ک ءِ ہرافتیکن ایران و پاکستان اواری اٹ تینا الس نا شونداری وشونہالی نا کاہو ءِ اتنگ کیرہ۔ وزیراعظم پارے کہ شمسی توانائی نا بشخ اٹی کمکاری کن اسہ ایلو نا ملک انا دورہ ءِ کیرہ۔ اینو پاکستان و ایران کن بھلو دے اسے۔ گوادر کن 100 میگاواٹ بجلی نا ترسیل کن ٹرانسمیشن لائن نا ڈٹ تاخیر نا گواچی ئسک۔ ساڑی حکومت اودے ترندی اٹ پورو کرینے وایران نا صدر داٹی ذاتی است خواہی ہلکنے۔ بجلی نا ٹیرف ءِ ہم تین پہ تینی رضامندی اٹ طے کننگانے۔ پاک ایران سنگتی نا بابت دا ڈٹ بھاز اہمیت تخک۔ داڑان ہڑتوم آ ملک آتا سنگتی سوگو مریک و دا الس نا شونداری وشونہالی کن مزل نا نشان جوڑ مریک۔

وزیراعظم محمد شہباز شریف مند۔پشین سیم انا دورہ

ردیگ (اے پی پی) وزیراعظم محمد شہباز شریف مند۔پشین سیم، (پاکستان ایران سرحد) نا دورہ کن ردیگ (تحصیل مند) آ سرمس۔ وزیراعظم آفس نا میڈیا ونگ آن جاری بیان نا رداٹ وزیراعظم محمد شہباز شریف و ایرانی صدر ابراہیم رئیسی دورہ ٹی بارڈر مارکیٹ نا بناءِ کریر۔ ہڑتوم آ راہشونک مارکیٹ نا چندی بشخ آتا معائنہ ءِ کریر و نیال اس ہم خلکر۔ داوخت آ بنجائی وزیر حوالکاری و شینکاری مریم اورنگزیب، وزیرخارجہ بلاول بھٹو زرداری، بنجائی وزیر توانائی انجینئر خرم دستگیر ئسک ہم ساڑی ئسر۔

مسلم لیگ ق پاکستان و پاک فوج انا سوگوی کن کڑد ادا کیک، ڈاکٹر شکیل روشن

کوئٹہ (اے پی پی) کوئٹہ ٹی پاکستان مسلم لیگ ق نا کنڈ آن پنچ شنبے نا دے آ پاک فوج اتون یکجہتی نا درشانی ءِ کننگ کن ریلی اس کشنگا۔ سوز ہلالی پرچم ہرفوک ریلی ٹی بشخ ہلوک آ ک پاک فوج انا حق اٹی نعرہ خلکر و نہہ مئی نا زموار آتے سزا تتنگ نا خواست کریر۔ پاکستان مسلم لیگ ق انا صوبائی صدر ڈاکٹر شکیل روشن نا کماشی ٹی پاک فوج اتون یکجہتی نا درشانی ءِ کننگ کن مسلم لیگ ق نا کنڈ آن میٹروپولیٹن آن پریس کلب اسکان ریلی اس اڈتننگا۔ سوز ہلالی بیرک ہرفوک ریلی ٹی بشخ ہلوک آ ک پاک فوج انا حق اٹی نعرہ خلکر۔ داوخت آ پاک فوج اتون یکجہتی نا درشانی ریلی آن تران کرسا پاکستان مسلم لیگ ق نا صوبائی صدر ڈاکٹر شکیل روشن پارے کہ 9 مئی ملکی تاریخ نا تہارانگا دے ءِ، مسلم لیگ ق پاکستان و پاک فوج انا سوگوی کن ہر اول دستہ نا کڑد ءِ ادا کیک، قومی تنصیب آتیا جلہو و پاکستان فوج انا ساکھ ءِ نسخان تروک آ ءِ سخت آن سخت سزا تتنگے۔ اوار بندغ آتے دزگیر کرسا اوفتے اوفتا کروک نا سزا تتنگے۔

نصراللہ خان زیرے نا سردار بختیار خان باروزئی نا کزیت آ ہڑزخواہی

کوئٹہ (اے پی پی) صوبائی اسمبلی نا باسک نصراللہ خان زیرے سبی نا سیاسی وقبائلی شخصیت سردار بختیار خان باروزئی نا کزیت آ ہڑزخواہی کرینے، تینا کاہو اٹی او سبی نا سیاسی وقبائلی شخصیت سردار بختیار خان باروزئی نا کزیت آ اونا مار ابراہیم خان باروزئی شاندار خان باروزئی تون ہڑزخواہی کرسا دعا کرے کہ اللہ تعالیٰ ایماندار ءِ جنت الفردوس اٹی جاگہ ایتے و پدسلوک آتے صبروجمیل عطاکے۔

کوئٹہ' وزیراعلیٰ بلوچستان میر عبدالقدوس بزنجو تون صوبائی وزیر میر محمد خان لہڑی اوڑ دہی کننگ اٹی ءِ

............گوادر' وزیراعظم محمد شہباز شریف ءِ صوبائی وزیر سید احسان شاہ گوادر آ سرمنتگ آ بجیر کننگ اٹی ءِ

ایف ڈی اے وڈریپ اسہ ایلو نا آزمونہ غاتیان فائدہ ہرفرہ، قادر پٹیل

اسلام آباد (اے پی پی) بنجائی وزیر جان جوڑی عبدالقادر پٹیل پارینے کہ امریکی ادارہ ایف ڈی اے و ڈرگ ریگولیٹری اتھارٹی (ڈریپ) آب اٹ دوائی تا فراوانی کن اسہ ایلو نا آزمونہ غاتیان فائدہ ہرفرہ، حکومت جعلی و غیر رجسٹرڈ دوائی تا چٹفنگ کن سنبر ینگوک ءِ۔ وزارت جان جوڑی نا ترجمان نارداٹ داخیال آ تا درشانی ءِ او واشنگٹن اٹی امریکی ادارہ فوڈ اینڈ ڈرگ ایڈمنسٹریشن (ایف ڈی اے) نا برزکو عہدیدار آتون اوڑدہی ٹی کرے۔ اوڑدہی ٹی پاکستان نا ڈرگ ریگولیٹری اتھارٹی نا تکنیکی کمکاری وتین پہ تینی است خواہی نا امور تیا گپ وتران کننگا۔ داوخت آ چیف ایگزیکٹو آفیسر ڈریپ ہم ساڑی ئسک۔ بنجائی وزیر جان جوڑی پاریکہ ڈریپ جعلی دوائی تا رپورٹنگ و مارکیٹ اٹی بلاک کننگ کن امریکی ادارہ ایف ڈی اے نا پوسکن آ تکنیکی مہارت آن فائدہ ہرفک۔ ڈرگ ریگولیٹری اتھارٹی ءِ جہانی آب انا رداٹ پوسکن آ وڑتتون ہم گرنچ کننگ اُن والس ءِ آب اٹ دوائی تا بے سلنگ آ ن فراوانی ءِ پک کننگ اُن۔ عبدالقادر پٹیل پارے کہ جعلی دوائی تا تو ننگ کن نیشنل ٹاسک فورس اس جوڑ کننگانے۔ جان جوڑی نا بشخ اٹی گچینی کن گچین گام گیج آتے پک کننگ انگ ءِ۔

امن شونداری نا چربرجا تخنگ کن کمک کریک آصف فراز مستوئی

امن ایمنی ءِ پک کننگ شاری تا جان ومال انا رکھ پولیس نا اولیکو زمواری تیٹی اوار ءِ، ایس ایس پی لورالائی

صحافت تون گنڈوک صحافی برادری راج انا خن پن مریک، لورالائی پریس کلب بھلو قربانی تسنے، گپ وتران

لورالائی (خ ن) ایس ایس پی لورالائی آصف فراز مستوئی پارینے کہ امن وایمنی ءِ پک کننگ' شاری تا جان ومال انا رکھ پولیس نا اولیکو زمواری تیٹی اوار ءِ و پک یقین ءِ کہ ہراڑے امن مریک ہموڑے شونداری نا پہیہ چلینگک و مخلوق شونہال مریک' پرامن چاگرد داٹ اڑاند شاغوک آتا برخلاف سخت کارروائی کننگک۔ دا خیال آ تا درشانی ءِ او تینا دفتر اٹ محکمہ حوالکاری نا محمود بلوچ تون ہیت وگپ کرسا کرے' دا وخت آ ڈی ایس پی سردار نصراللہ خان حمزہ زئی و لورالائی پریس کلب نا صحافی ہم ساڑی ئس۔ ایس ایس پی لورالائی پارے کہ صحافت تون گنڈوک صحافی برادری راج انا خن پن مریک' لورالائی پریس کلب نا صحافیک مستین اخس قربانی ترسا اینو اسکان الس نا راہشونی کننگ اٹی ءِ ہرا کہ ستا کڑزرہ۔ او پارے کہ اینو آن نن مچ آ لورالائی ٹی منشیات نا بخلاف کریک ڈاؤن نا پڑوکینہ' منشیات بہاکروک ودا واپاری نا زموار آتے ہچ گہس بشخپنہ' او پارے کہ دا رد اٹ ضلع لورالائی نا کل ایس ایچ اوتے پیدوار پرمان جاری کننگانے دا رداٹ ہڑدے نا بنداو آ زموار افسر آتیان رپورٹ ہلنگک۔ او پارے کہ دا ہیت پک ءِ کہ تانکہ الس کمک کپ ادارہ غاک تینا ہدف ءِ دوئی کننگ اٹ پورو سرسہب منتگ کپسہ' ہراتم نن کل انا مسخت ووت ہندا دے کہ امن ءِ برجاتخوئی ءِ تو گڑا مُری تے چٹفوئی مریک۔

پاکستان اوغانستان تون اوار ڈیہہ نا اسیجا شونہالی ءِ مون آ دننگ کن سنبر ینگوک ءِ، شہباز شریف

اسلام آباد (اے پی پی) شہباز شریف پارے کہ پاکستان اوغانستان تون اوار ڈیہہ نا اسیجا شونہالی ءِ مون آ دننگ کن سنبر ینگوک ءِ۔ وزیراعظم مستی پارے کہ اوغانستان ءِ داوخت آ سیکورٹی، اقتصادی وانسانی بشخ آتیٹی چندی پیچیدہ چیلنج مون ن تروک ءِ، 28 ملین آن زیات بندغ و اِرا تہائی اوغان آبادی ءِ زندہ رہینگ انگ کن دمدستی انسانی کمک نا گرج ءِ۔ دہشت گردی نا لعنت اوغانستان نا بے گناہ شاری تا جون تے دننگ ءِ۔ وزیراعظم پارے کہ جہانی برادری دا مشکل وخت اٹی اوغانستان نا الس تون بایدے سلے۔ اوغانستان نا عبوری حکومت تون تعمیری رابطہ الّمی ءِ۔ ننے جہانی برادری نا اولیت آ تا درجہ بندی کن اسہ متوازن نکتہ نظر اسینا گرج ءِ ہراٹی انسداد دہشت گردی، منشیات نا سمگلنگ و جوان طرز حکمرانی ءِ مون آ دننگ اوار مریک۔

ہیلتھ اسٹاف ہسپتال آتیٹی ہاٹی گری ءِ پک کے، سوبان دشتی

بفروک آ ڈاکٹر واسٹاف نا تنخواہ تے بند کننگ اسکان کارروائی کننگک، ڈپٹی کمشنر لورالائی

آخبتی بفروک آ سٹاف وڈاکٹر آتے ملازمت آن کشنگ نا بابت ہم فیصلہ کننگانے، دیوان آن تران

لورالائی (خ ن) ڈپٹی کمشنر لورالائی سوبان سلیم دشتی نا کماشی ٹی ڈسٹرکٹ ہیلتھ کمیٹی نا دیوان ڈی سی آفس لورالائی ٹی اڈہلک دیوان اٹ ڈسٹرکٹ ہیلتھ آفیسر میاں ناصر شیخ، ایم ایس ڈاکٹر رشید ناصر پی پی ایچ آئی ڈاکٹر فہیم اوتمانخیل ڈپٹی کمشنر لورالائی ءِ ہسپتال نا بابت سرجم بریفنگ تس' دیوان اٹ کل ڈاکٹر و کارندہ غاک ساڑی ئسر۔ داوخت آ ڈپٹی کمشنر لورالائی سوبان سلیم دشتی دیوان آن تران کرسا پارے کہ جانجوڑی نا بشخ اٹ ڈاکٹر وکل کارندہ غاک تینا حاضری تے پک کیر' ہسپتال اٹ ڈاکٹر و اسٹاف نا غیر حاضری ءِ ہچ سگنگ مفک وبفروک ڈاکٹر و اسٹاف نا تنخواہ تے بند کننگ اسکان کارروائی کننگک و ہرا ڈاکٹر واسٹاف آخبتی بتو کہ اودے ملازمت آن برخواست کننگک۔ او پارے کہ جانجوڑی نا مفت آ سراتی فراوان کننگ الس نا بنداوی حق ءِ دا بشخ ءِ حکومت بلوچستان اپنی تینا زمواری تے ٹی اوار کرسا الس ءِ ریلیف فراوام کننگ نا کوشست کننگ اٹی ءِ ہندا سوب آن الّمی ءِ کہ ضلع لورالائی ٹی الس ءِ درمان نا مفت آ سراتی تا فراوانی ءِ پک کننگے۔ او پارے کہ ہسپتال آتے ٹی اسٹاف ءِ تینا ڈیوٹی تیا حاضر منتگ نا پرمان کننگک و آخبت اٹ اوفتا سخت چاروکی ءِ کننگک' دیوان اٹ جانجوڑی نا بشخ ءِ فعال کننگ کن سخت ءُ فیصلہ کننگا۔ او پارے کہ جانجوڑی نا بشخ اٹ ہچ ءُ وڑ اسے نا ڈیوالئی وبے پرواہی ءِ سگپنہ۔ دا اسہ ہندن ءُ بشخ اسے کہ دانا برائے راست تعلقداری الس نا جانجوڑی تون ءِ والس نا درمان ہسپتال نا کارندہ غاتا زمواری ءِ۔

............صحبت پور' ریجنل محتسب اعلیٰ شاہنواز خان کنرانی حیردین ڈرتیج کا دورہ ءِ کرسا تعمیراتی کاریم نا بابت الس نا غاوتے بننگ اٹی ءِ

............ہرنائی' ڈپٹی کمشنر محمد عارف زرکون ڈسٹرکٹ ہیلتھ کمیٹی نا دیوان نا کماشی ءِ کننگ اٹی ءِ